

NÄYTTÉLIJÖIDEN

TEATTERITYÖEHTOSOPIMUS

2014–2016

Suomen Teatterit -
Finlands Teatrar ry
Meritullinkatu 33 G 2, 00170 Helsinki
Puh. (09) 2511 2150
www.suomenteatterit.fi

Suomen Näyttelijäliitto -
Finlands Skådespelarförbund ry
Meritullinkatu 33 C, 00170 Helsinki
Puh. (09) 2511 2135
www.nayttelijaliitto.fi

Sisällysluettelo

NÄYTTELIJÖIDEN TEATTERITYÖEHTOSOPIMUKSEN 2014-2016

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA.....	1
1 § Sopimuksen voimassaolo.....	1
2 § Palkantarkistukset Työllisyys- ja kasvusopimuksen raamin mukaisesti	1
3 § Työryhmät.....	1
4 § Matkakustannusten korvaukset	2
5 § Ammattiyhdistysjäsenmaksujen periminen.....	2
6 § Jatkuva neuvottelumenettely	2
7 § Tekstimuutokset.....	2
8 § Kokeilu.....	3
NÄYTTELIJÖIDEN TEATTERITYÖEHTOSOPIMUS	4
I LUKU: YLEINEN OSA	4
1 § Soveltamisala	4
2 § Työnantajan yleiset oikeudet	4
3 § Työsuhteen alkaminen ja kesto	4
4 § Näyttelijän tehtävät	5
5 § Esityksen valmistaminen	6
6 § Paikallinen sopiminen	7
7 § Sopimuksen voimassaoloaika ja suhde aikaisempiin palvelussuhteen ehtoihin	7
8 § Työrauha.....	8
II LUKU: PALKKAUS	9
TEHTÄVÄKOHTAINEN PALKKA	9
9 § Näyttelijän palkkaus.....	9
10 § Peruspalkka	9
11 § Harjoittelijan palkka.....	10
HENKILÖKOHTAINEN PALKKA.....	11
12 § Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnainen osa	11
13 § Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaiseen osaan oikeuttava palvelu.....	11
14 § Henkilökohtainen lisä.....	11
15 § Esityslisä.....	12
16 § Tulospalkkio.....	12
MUUT LISÄT	13
17 § Kannustuslisä	13
18 § Rasitelisä	13
19 § Paikkauskorvaus.....	14
20 § Varsinainen palkka	14
III LUKU: TYÖAIKA.....	15
YLEISET TYÖAIKAJÄRJESTELYT	15
21 § Säännöllinen työaika	15
22 § Työajan sijoittelu	15
22 a § Säännöllisen työajan ulkopuolella tehtävä työ.....	16
23 § Päivittäiset lepoajat.....	16
24 § Vapaapäivät.....	16

TYÖAIKAKORVAUKSET.....	18
25 § Esityksestä, valmistavasta tai pääharjoituksesta johtuva lisätyö.....	18
26 § Ylityö.....	18
27 § Sunnuntaityö.....	18
28 § Tuntipalkan laskeminen.....	18
29 § Työsuunnitelmat.....	19
ERINÄISET MÄÄRÄYKSET.....	20
30 § Terveydenhoidolliset tutkimukset ja tarkastukset.....	20
 IV LUKU: VUOSILOMA.....	 21
31 § Vuosiloman ja kesävapaan antaminen.....	21
32 § Vuosilomapalkka ja lomakorvaus.....	21
33 § Lomarahat.....	22
 V LUKU: TYÖLOMA JA PERHEVAPAAT.....	 23
34 § Oikeus sairauslomaan.....	23
35 § Sairausloma-ajan palkka.....	23
36 § Rikoksella aiheutettu henkilövahinko.....	25
37 § Työtapaturma ja ammattitauti.....	25
38 § Eläketapahtumaan tai kuntoutustukeen johtava sairaus.....	26
39 § Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa.....	28
40 § Työnantajan oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivä- ja äitiysrahaan sekä eräisiin muihin korvauksiin.....	29
41 § Tilapäinen hoitovapaa.....	29
42 § Opintovapaa.....	31
43 § Eräät työlomat.....	32
 VI LUKU: ERITYISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	 33
44 § Ryhmähenkivakuutusta vastaava taloudellinen etu.....	33
45 § Työnantajan hankkimat/näyttelijän omat varusteet.....	33
46 § Tekijänoikeuksiin liittyvät määräykset.....	33
47 § Työskentely muun työnantajan palveluksessa.....	33
48 § Vuosittaiset lahjanäytännöt.....	34
49 § Näyttelijän oikeus lääkärissä käynteihin.....	34
50 § Päihdeasioiden käsitleminen.....	34
51 § Understudy-tehtävät.....	34
 VII LUKU: TYÖEHTOSOPIMUKSEN TULKINTAERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN.....	 35
52 § Neuvottelumenettely.....	35
53 § Neuvottelu- ja kanneoikeuden vanhentuminen.....	35
 LIITE 1: VIERAILEVAN NÄYTTELIJÄN SOPIMUS.....	 37
 LIITE 2: VIERAILUSOPIMUKSEN VÄHIMMÄISPALKKIOT.....	 39
 LIITE 3: NÄYTTELIJÄIN KIERTUESOPIMUS JA MATKAOHJESÄÄNTÖ.....	 40
1 § Yleistä.....	40
2 § Matkakustannusten korvaukset.....	40
3 § Erityisiä määräyksiä.....	40

LIITE 4: PAIKKAUSOHJESÄÄNTÖ.....	42
1 §.....	42
2 §.....	42
3 §.....	42
4 §.....	42
5 §.....	42
6 §.....	42
7 §.....	42
8 §.....	43
9 §.....	43
10 § Vierailevan näyttelijän käyttäminen paikkaustehtävissä.....	43
 LIITE 5: VAPAALIPPUSOPIMUS	 44
LIITE 6: NÄYTTELIJÄN KOULUTUSSOPIMUS	45
1 § Soveltamisala	45
2 § Jatkuvan koulutustoiminnan periaate	45
3 § Koulutussuunnitelma	45
4 § Ilmaisutekninen ja muu perus-, jatko- ja täydennyskoulutus	45
5 § Ammattiyhdistyspoliittinen ja vastaava koulutus.....	46
 LIITE 7: LUOTTAMUSMIESSOPIMUS.....	 47
1 § Soveltamisala	47
2 § Luottamusmiesjärjestelmän tarkoitus	47
3 § Luottamusmies	47
4 § Varaluottamusmies	47
5 § Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen valitseminen	47
6 § Luottamusmiehen tehtävät	47
7 § Tietojen ja selvitysten saanti.....	48
8 § Neuvottelujärjestys	48
9 § Luottamusmiehen asema	48
10 § Luottamusmiehen toimitilat	49
11 § Luottamusmiehen koulutus.....	49
12 § Vierailevien näyttelijöiden luottamusmies.....	49
13 § Luottamusmieskorvaus.....	49
 LIITE 8: TYÖPAIKKADEMOKRATIASOPIMUS	 50
1 § Näyttelijäin edustus teatterin hallituksessa.....	50
2 § Neuvottelukunta.....	50
3 § Taiteellinen toimikunta	51
4 § Tuotantokokous	51
 LIITE 9: SOVELTAMISOHJE: NÄYTTELIJÄN VAPAAPÄIVIEN LASKEMINEN TYÖSUHTEEN KESTÄESSÄ OSAN NÄYTÄNTÖVUOTTA	 52
 LIITE 10: TEATTERIALAN TYÖEHTOSOPIMUS, VII LUKU: TYÖNTEKIJÄN LOMAUTTAMINEN JA TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMINEN	 53
89 § Työntekijän lomauttaminen.....	53
90 § Työsopimuksen päätyminen.....	54

91 § Työsopimuksen irtisanominen	54
92 § Työvoiman vähentämisjärjestys (taloudelliset tai tuotannolliset syyt).....	56
93 § Eläkkeelle siirtyminen, kuntoutustuen myöntäminen ja työhön palaaminen.....	56

LIITE 11: KUNNALLINEN YLEINEN VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS:

MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET	58
1 § Virkamatka ja virantoimitusmatka	58
2 § Työmatkasta maksettavat korvaukset	59
MATKUSTAMISKUSTANNUSTEN KORVAUS.....	61
3 § Varsinaiset matkustamiskustannukset virka- ja virantoimitusmatkasta	61
4 § Matkustamiskustannusten korvauserusteet virka- ja virantoimitusmatkasta	61
5 § Kilometrikorvaus virka- ja virantoimitusmatkasta.....	62
PÄIVÄRAHA	63
6 § Päivärahan maksamisedellytykset	63
7 § Matkavuorokausi.....	63
8 § Osa- ja kokopäivärahan tuntirajat	63
9 § Päivärahan suuruus.....	64
10 § Alennettu päiväraha.....	64
MUUT KORVAUKSET	65
11 § Ateriakorvaus.....	65
12 § Majoittumiskorvauksen edellytykset virka- ja virantoimitusmatkasta.....	65
13 § Majoittumiskorvauksen määrä virka- ja virantoimitusmatkasta	66
14 § Yöpymisraha kesäsiirtolassa tai leirillä	66
15 § Yömatkaraha	66
16 § Oppikurssilaisille maksettavat korvaukset	67
ULKOMAILLE TEHTYJEN VIRKAMATKOJEN KUSTANNUSTEN KORVAUKSET ...	69
17 § Yleistä	69
18 § Ulkomaan päivärahan ja hotellikorvauksen määrä	69
19 § Päiväraha.....	69
20 § Alennettu päiväraha ja hotellikorvaus	70
21 § Erinäisten kulujen korvaaminen.....	70
ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	72
22 § Matkaennakko	72
23 § Matkalasku.....	72
24 § Matkalaskun esittäminen ja korvausten maksaminen	72

LIITE 12: TYÖEHTOSOPIMUSPÖYTÄKIRJA VANHUUDENTURVASTA.....	73
1 § Vanhuudenturva	73
2 §.....	73

LIITE 13: HENKILÖKOHTAISTA LISÄÄ KOSKEVA OHJE	74
---	----

LIITE 14: KUUKAUSIPALKKAINEN VIERAILEVA NÄYTTELIJÄ LASTENTEATTERISSA	75
---	----

LIITE 15: MALLISOPIMUS KUUKAUSIPALKKAISEN VIERAILEVAN NÄYTTELIJÄN TYÖSUHTEESEEN	77
--	----

NÄYTTÉLIJÖIDEN TEATTERITYÖEHTOSOPIMUKSEN 2014-2016 ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

1 § Sopimuksen voimassaolo

Tämä työehtosopimus on voimassa 1.3.2014 alkaen valtakunnallisen Työllisyys- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Sen ensimmäinen jakso on kaksivuotinen ja jatkuu 31.12.2015 saakka. Mikäli raamisopimuksen mukaisesti syntyy työmarkkinakeskusjärjestöjen kesken sopu toisen sopimusjakson korotuksista kesällä 2015, toinen sopimusjakso alkaa ilman erillistä sopimusta 1.1.2016 ja päättyy 31.1.2017.

Jos työmarkkinakeskusjärjestöt eivät 15.6.2015 mennessä ole päässeet yksimielisyyteen työllisyys- ja kasvusopimuksen toisen jakson sopimuskorotuksista, allekirjoittaneet työehtosopimusosapuolet voivat neljän kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen irtisanoa tämän sopimuksen päättymään ensimmäisen sopimusjakson loppuun.

Muussa tapauksessa sopimuksen voimassaolo jatkuu toisen sopimuskauden päättymisen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä jommaltakummalta puolelta kirjallisesti irtisanota vähintään kuusi viikkoa ennen sopimuskauden päättymistä. Irtisanomisesta huolimatta sopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes yhteisesti todetaan neuvottelujen uudesta sopimuksesta päättyneen tai joku osapuoli kirjallisesti ilmoittaa katsovansa neuvottelut päättyneiksi.

2 § Palkantarkistukset Työllisyys- ja kasvusopimuksen raamin mukaisesti

2.1. Yleiskorotus 1.7.2014 lukien

Kuukausipalkkoja korotetaan 1.7.2014 20 euroa. 1.7.2014 korotetaan 0,77 %:lla sopimuksen yleiskorotuksella korottuvia euromääräisiä lisiä ja vierailijoiden palkkioita liitteessä 2.

2.2. Yleiskorotus 1.7.2015 lukien

Palkkoja korotetaan 1.7.2015 yleiskorotuksella, jonka suuruus on 0,4 %. Korotetaan vastaavasti yleiskorotuksella korottuvia lisiä ja vierailijapalkkioita.

2.3. Vuosi 2016

Mikäli sopimusta jatketaan vuodelle 2016, toteutetaan mahdolliset korotukset vuodelle 2016 allekirjoituspöytäkirjan 1 pykälän mukaisesti.

3 § Työryhmät

Asetetaan sopimuskaudella toimimaan työryhmät, joiden tehtävänä on tarkastella paikkausohjesäännön kehittämistä ja koulutusasioita.

4 § Matkakustannusten korvaukset

Matkakustannusten korvauksia koskevia määräyksiä muutetaan 1.1.2015, 1.1.2016 ja 1.1.2017 lukien noudattaen soveltuvin osin valtion virkamiesten em. korvausten tarkistuksia.

5 § Ammattiyhdistysjäsenmaksujen periminen

Ammattiyhdistyksiin kuuluvien työntekijöiden jäsenmaksujen perinnässä noudatetaan 30.11.1994 voimassa olleita määräyksiä ja perusteita.

6 § Jatkuva neuvottelumenettely

Sopijaosapuolet noudattavat sopimuskauden aikana jatkuvan neuvottelumenettelyn periaatteita osapuolten esille ottamissa työehtosopimusasioissa.

7 § Tekstimuutokset

Poistetaan liite 2: Työehtosopimus vierailevan näyttelijän työsuhteen ehdoista ammattiteattereissa. Tuotannoista, joiden poistetun liitteen 2 mukaiset työsopimukset on tehty ennen 28.2.2014, ei tarvitse erikseen paikallisesti sopia, vaan tällaiset tuotannot saavat jatkaa nykyisillä sopimuksilla työsopimus kautensa loppuun. Työsopimukset, joiden palkka on alle uuden minimitason, on korjattava vähintään uuteen minimiin.

Muutetaan liitenumeroitua niin, että liitteestä 1a tulee liite 2. Muutetaan I luvun 1 §:n 3. kohta kuulumaan seuraavasti: ”3. Ammattiteattereissa vierailevien näyttelijöiden vähimmäistyö- ja palkkaehdot määrätään sopimuksen liitteissä 1 ja 2 sekä määräaikaiseksi kokeiluksi sovituissa liitteissä 14 ja 15” sekä 3 §:n 5. kohta seuraavasti: 5. Vieraillevan näyttelijän määräaikainen työsopimus on voimassa siten kuin liitteiden 1 ja 2 sekä määräaikaiseksi kokeiluksi sovituissa liitteissä 14 ja 15.”

Lisätään 5 § 1 kohtaan toinen kappale seuraavasti: ”Harjoituksella tarkoitetaan tilannetta jossa kaikki kyseiseen harjoitukseen tarvittavat näyttelijät ovat paikalla.”

Muutetaan 10 § 2 kohta kuulumaan seuraavasti: ”Koulutetun näyttelijän vähimmäisperuspalkka on 1.7.2014 lukien 2241,34 euroa. Koulutus, joka oikeuttaa koulutetun näyttelijän vähimmäisperuspalkkaan:

- Teatterikorkeakoulun teatteritaiteen kandidaatin tutkinto
- Teatterikoulun tai vastaavan ruotsinkielisen koulun loppututkinto
- Tampereen yliopiston teatteritaiteen kandidaatin tutkinto
- ulkomainen tutkinto, josta Opetushallitus on antanut ns. rinnastamis- tai tunnustamispäätöksen, tai vastaavuus suomalaisiin tutkintoihin on muuten hyväksyttävästi selvitetty.”

Lisätään sopimuskirjan liitteeseen 1 kohta 5 valtakunnan sovittelijan 21.4.2010 antaman ratkaisuehdotuksen mukaisessa muodossa. Kyseinen kohta on ollut voimassa 10.12.2010 alkaen.

Muutetaan liitteen 7 pykälään 9 uusi korvaava kohta 4:

”Luottamusmies saa lukea työajakseen sen ajan, jonka hän vapaa-aikanaan käyttää luottamusmiestoimeen kuuluvien tehtävien suorittamiseen. Kun tällaiseen tehtävään kulunut aika voi muodostua myös ylityöksi, tämä seikka on otettava huomioon annettaessa luottamusmiehelle tehtäviä suoritettavaksi vapaa-aikana. Vapaa-ajalla tehtävästä työstä on sovittava työnantajan kanssa.”

Soveltamisohje

Luottamusmiehen tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tärkeät kokoukset ja tapaukset on järjestettävä siten, että luottamusmiehen osallistumiselle ei ole esteitä. Mikäli ne joudutaan sijoittamaan säännöllisen työajan ulkopuolelle on niiden järjestämisestä ja korvaamisesta sovittava.

Muutetaan liitteen 8 kirjausta pykälissä 2 ja 3 kohdassa 5: ”Kokoukset pidetään pääsääntöisesti työaikana. Mikäli ne joudutaan sijoittamaan säännöllisen työajan ulkopuolelle, on niiden järjestämisestä ja korvaamisesta sovittava.”

8 § Kokeilu

Lisätään sopimukseen liitteet 14 ja 15, jotka ovat voimassa määräaikaisena kokeiluna. Kokeilu on voimassa 1.3.2014 – 31.7.2016, kuitenkin seuraavasti:

Kokeilun sopimuskauden päättyminen 31.7.2016 tarkoittaa, että sopimuskauden päätymisen jälkeen ei voida sopia uusia kokeilun mukaisia kk-palkkasopimuksia, mikäli työmarkkinaosapuolet eivät ole sopineet kokeilun jatkamisesta tai uudesta sääntelystä. Ennen sopimuskauden päättymistä 31.7.2016 voidaan kuitenkin sopia kokeilun mukaisin ehdoin työsuhteista, joiden sopimuskausi sijoittuu vaikutuksiltaan aikaan 31.7.2016 jälkeen. Tällaisen työsuhteen tulee kuitenkin alkaa viimeistään 1.12.2016 ja päättyä viimeistään 31.7.2017. Jos työehtosopimuskausi päättyy ennen 31.1.2017 valtakunnallisen työllisyys- ja kasvuraamisopimuksen mukaisesti, niin kokeilu päättyy sopimuskauden viimeisenä päivänä.

Liitteen 15 paikallisen sopimisen malli on sovellettavissa kaikissa tuotannoissa, jotka täyttävät mallisopimuksen ehdot.

Näytäntökauden 2015-16 lopussa osapuolet sitoutuvat yhdessä tarkastelemaan sääntelyn vaikutuksia näyttelijöiden työllisyyteen ja palkkatason kehitykseen.

Helsingissä 2. huhtikuuta 2014

SUOMEN TEATTERIT – FINLANDS TEATRAR RY

SUOMEN NÄYTTELIJÄLIITTO – FINLANDS SKÅDESPELARFÖRBUND RY

NÄYTTELIJÖIDEN TEATTERITYÖEHTOSOPIMUS

I LUKU: YLEINEN OSA

1 § Soveltamisala

1. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvat jäljempänä mainituin rajoituksin ammattiteattereiden palveluksessa olevat kuukausipalkkaiset näyttelijät.
2. Sopimus koskee myös harjoittelijoita 3 § ja 11 §:ssä mainituin poikkeuksin. Teatterikoulun käynnyttä henkilöä ei voida palkata harjoittelijaksi.
3. Ammattiteattereissa vierailevien näyttelijöiden vähimmäistyö- ja palkkaehdot määrätään sopimuksen liitteissä 1 ja 2 sekä määräaikaiseksi kokeiluksi sovituisissa liitteissä 14 ja 15.

2 § Työnantajan yleiset oikeudet

Työnantajalla on oikeus ottaa ja erottaa työntekijä sekä johtaa ja valvoa työtä.

3 § Työsuhteen alkaminen ja kesto

Työsopimus

1. Työsopimus tehdään yleensä kirjallisesti ja niin tarkasti, että kaikki työsuhteen määrittelyyn vaikuttavat seikat käyvät siitä ilmi.

Pöytäkirjamerkintä

Näyttelijän niin halutessa työsuhteesta tehdään kirjallisena.

Soveltamisohje

Sen lisäksi mitä tässä sopimuksessa on määrätty työhön ottamisesta ja erottamisesta, noudatetaan työsuhtelulakia.

Työsuhtelulain mukaan määräaikainen työsuhteesta voidaan tehdä perustellusta syystä, jos työn luonne, sijaisuus, harjoittelu tai muu näihin rinnastettava seikka on siihen syynä tahi jos työnantajalla on muu yrityksen toimintaan tai suoritettavaan työhön liittyvä, perusteltu syy, määräaikaisen työsuhteen tekemiseen (viittausmääräys).

2. Aikaisemmassa työehtosopimuksessa olleet määräykset koskien kaksivuotista määräaikaista työsuhteesta ja siihen liittyvä liite 9 on poistettu. Vielä voimassa olevissa näitä määräyksiä noudattaneissa työsuhteissa noudatetaan 15.12.2004 allekirjoitetun työehtosopimuksen asiaa koskevia säännöksiä.
3. Näyttelijän kanssa voidaan tehdä myös työsuhtelulain mukainen toistaiseksi voimassa oleva työsuhteesta, jolloin molempinpuolinen irtisanomisaika on kuusi kuukautta.

Soveltamisohje

Lomautusperusteena voi olla vain työsopimuslain mukainen töiden väheneminen (viittausmääräys). Roolien jakoon liittyvä normaali työnjako ei ole lomautusperuste.

Näyttelijäin toistaiseksi voimassa olevaan työsopimukseen sovelletaan teatterialan työehtosopimuksen VII luvun määräyksiä soveltuvin osin.

4. Vähintään yhden vuoden kestävä määräaikainen työsopimus tulee voimaan elokuun 1. päivänä ja päättyy 31.7. Tällaisella määräaikaisella työsopimuksella voi olla kiinnitettynä 1/4 teatterin näyttelijöiden lukumäärästä. Kiintiö voidaan perustelluista syistä ylittää, jos siitä sovitaan paikallisesti.

Suositus

Myöntämällä näyttelijöille 1 – 5 vuoden työlomia ja tekemällä vastaavan pituisia kiinnityksiä teatterit pyrkivät tarjoamaan maamme näyttelijäkunnalle mahdollisuuden teatteritaidettamme rikastuttavaan työskentelyyn erilaisissa teattereissa.

5. Vierailevan näyttelijän määräaikainen työsopimus on voimassa siten kuin liitteissä 1 ja 2 sekä määräaikaiseksi kokeiluksi sovitussa liitteissä 14 ja 15.

6. Harjoittelijan työsopimus

Harjoittelijan työsopimus on voimassa 1 - 4 vuotta.

7. Lääkärintodistuksen esittäminen

Näyttelijän on vaadittaessa esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan. Työsopimus raukeaa, jollei todistusta esitetä määräajassa.

8. Työsuhteen ja siihen liittyvien oikeuksien alkaminen

Työsuhteen ja siihen perustuvien oikeuksien katsotaan alkavan siitä päivästä, jolloin näyttelijä tosiasiallisesti on työnantajan käytettävissä sopimuksen mukaiseen työhön.

4 § Näyttelijän tehtävät

1. Näyttelijä osallistuu teatterin työohjelman mukaisesti harjoituksiin ja näytäntöihin.
2. Mikäli näyttelijä joutuu rooliaan varten hankkimaan jonkin erityisen taidon, on tästä ennen tehtävään ryhtymistä sovittava hänen kanssaan. Aiheutuneet kustannukset suorittaa teatteri.
3. Näyttelijä on velvollinen työaikana esiintymään tilaisuuksissa, joita teatteri omaksi hyväkseen järjestää.
4. Näyttelijä osallistuu teatterin ohjelmiston ja muun taiteellisen työn suunnitteluun ja valmisteluun tämän sopimuksen liitteen taiteellista toimikuntaa ja näyttelijän edustusta teatterin hallinnossa koskevan suosituksen mukaisesti.

5. Yli 20 vuotta näyttelijän työssä toimineen henkilön kanssa avustajatehtävästä sovi-
taan erikseen.

5 § Esityksen valmistaminen

1. Väliaikoinen vähintään kaksi tuntia kestäväälle näytelmälle on varattava sen vaike-
usastetta vastaava harjoitusmäärä, kuitenkin vähintään 40 varsinaista harjoitusta,
ennen ensi-iltaa tai sellaista ennakkonäytäntöä, jossa maksavaa yleisöä on läsnä.

Harjoituksella tarkoitetaan tilannetta jossa kaikki kyseiseen harjoitukseen tarvittavat
näyttelijät ovat paikalla.

2. Varsinaisiin harjoituksiin tulee sisältyä

- vähintään kolme valmistavaa harjoitusta, joissa tärkeimmät olosuhteet ja välineet
ovat varsinaisen esityksen mukaiset sekä

- vähintään kolme pääharjoitusta, joissa lavastus, valaistus, tehosteet, musiikki,
avustajat, puvusto, tarpeisto, naamiot ja muut lopulliseen esitykseen kuuluvat seikat
ovat samat kuin esityksessä.

3. Saman harjoituksen aikana näyttelijä on velvollinen harjoittelemaan kahta näytel-
mää, jos harjoitusajan jakaantuminen niiden kesken käy työjärjestyksestä ajoissa
ilmi. Harjoituksesta toiseen siirtynyt näyttelijä ei ole velvollinen palaamaan aikai-
sempaan.
4. Näyttelijä ei pääsääntöisesti ole velvollinen osallistumaan esityksen teknisiin raken-
tamis- ja pystytysharjoituksiin. Esitystekniikan tai näyttelijän työturvallisuuden niin
vaatiessa se on kuitenkin mahdollista.
5. Viimeisen pääharjoituksen tulee jatkua kuin esitys. Sitä ei saa keskeyttää eikä näyt-
telijää saa sen päätyttyä pidättää kuin lyhyitä ohjeita varten.
6. Teatterin ulkopuoliset voivat seurata harjoitusta vain ohjaajan luvalla, jonka on neu-
voteltava asiasta työryhmän kanssa. Ainoastaan teatterin henkilökuntaan ja hallin-
toelimiin kuuluvat ja heidän omaisensa, ulkopuoliset teatteritaiteilijat ja -opiskelijat
sekä esityksen valmistamiseen osallistuneet asiantuntijat saavat olla seuraamassa
valmistavia tai pääharjoituksia ohjaajan luvalla. Ohjaajan on neuvoteltava asiasta
työryhmän kanssa. Viimeiseen tai muuhun sovittavaan pääharjoitukseen on kuiten-
kin teatterin henkilökuntaan ja hallintoelimiin kuuluvilla sekä heidän omaisillaan va-
paa pääsy.
7. Ensi-iltaan ja sellaiseen ennakkonäytäntöön, jota on seuraamassa arvostelijoita,
osallistuva näyttelijä ei samana päivänä osallistu muuhun teatterin osoittamaan työ-
hön kuin ohjaajan ja näyttelijän keskinäisestä sopimuksesta järjestettävään kysei-
sen näytelmän harjoitukseen tai neuvotteluun.
8. Esitykselle on järjestettävä vähintään yksi muistiharjoitus alkavaa neljättä viikkoa
kohti, jona sitä ei esitetä. Mikäli tästä määräyksestä halutaan poiketa, siitä on sovit-
tava teatterin ja työryhmän kesken.

6 § Paikallinen sopiminen

1. Paikallisesti voidaan sopia poikettavaksi voimassa olevan valtakunnallisen työehtosopimuksen määräyksistä. Mikäli valtakunnallisessa työehtosopimuksessa on sovittu paikallisesta sopimisesta toisin kuin tässä pykälässä on määrätty, noudatetaan tämän pykälän määräysten sijasta valtakunnallisen työehtosopimuksen määräyksiä. Paikallisella sopimuksella ei voida kuitenkaan poiketa tämän sopimuksen säännöllisen työajan keskimääräistä pituutta, vuosiloman pituutta eikä sairaus- ja äitiyslomatuuksia koskevista määräyksistä. Paikallisella sopimuksella ei saa myöskään sopia työntekijän palkkaa tämän sopimuksen palkkahinnoittelun alinta peruspalkkaa pienemmäksi.
2. Edellä 1. kohdassa tarkoitettussa tapauksessa asiasta neuvotellaan ja sovitaan kirjallisesti teatterin ja liiton tai sen alayhdistyksen kanssa, joiden jäseniä asia koskee. Jos syntyy epäselvyyttä alayhdistyksen toimivallasta käydä paikallisia sopimusneuvotteluja, siltä voidaan edellyttää liiton nimenomaista valtuutusta.

Soveltamisohje:

Alayhdistystä edustaa neuvotteluissa luottamusmies ja muut alayhdistyksen mahdollisesti nimeämät neuvottelijat.

3. Paikallinen sopimus on voimassa toistaiseksi tai määräajan. Paikallinen sopimus voidaan milloin tahansa irtisanoa päättymään kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisen tiedoksi antamisesta, minkä jälkeen noudatetaan valtakunnallisen työehtosopimuksen määräyksiä.
4. Paikallisella sopimuksella on samat oikeusvaikutukset kuin työehtosopimuksella.

Soveltamisohje:

Tässä pykälässä tarkoitetun sopimisen lisäksi paikallista sopimustoimintaa voidaan harjoittaa suoraan lain nojalla kuten:

- työehtosopimusta paremmat paikalliset sopimukset
- kokonaisuutena työehtosopimuksen tasoiset, mutta erilaiset paikalliset sopimukset
- työehtosopimusta täydentävät paikalliset sopimukset, joissa on sovittu asioista, joista työehtosopimuksessa ei ole sovittu.

Mikäli paikallisen sopimuksen sisältö on ehdollinen, esim. teatterin taloudellisen tilanteen kehityksestä riippuvainen, paikalliseen sopimukseen tulee sisällyttää tarkastelulausekkeet ja paikallisen sopimuksen toteuttamisen ehdot.

7 § Sopimuksen voimassaoloaika ja suhde aikaisempiin palvelussuhteen ehtoihin

Jollei tästä sopimuksesta muuta aiheudu, näyttelijän palvelussuhteen ehdot säilytetään sellaisina kuin ne olivat työehtosopimuksen nojalla noudatettavina edellisen sopimuksen päättyessä.

8 § Työrauha

Työehtosopimukseen osallisten ja siihen muutoin sidottujen vastuu määräytyy lain mukaan.

II LUKU: PALKKAUS

TEHTÄVÄKOHTAINEN PALKKA

9 § Näyttelijän palkkaus

Näyttelijän palkkaus määräytyy tämän sopimuksen mukaan seuraavasti:

Tehtäväkohtainen palkka

- Peruspalkka
- Harjoittelijan palkka

Henkilökohtainen palkka

- Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnainen osa
- Henkilökohtainen lisä
- Esityslisä

Tulospalkkio

Muut lisät

- Kannustuslisä
- Rasitelisä
- Paikkauskorvaus

10 § Peruspalkka

1. Näyttelijälle maksettava vähimmäisperuspalkka on

1.3.2014 lukien 1912,80 euroa - 3120,25 euroa.

1.7.2014 lukien 1932,80 euroa - 3140,25 euroa.

1.7.2015 lukien 1940,53 euroa - 3252,81 euroa.

2. Koulutetun näyttelijän vähimmäisperuspalkka on

1.3.2014 lukien 2221,34 euroa.

1.7.2014 lukien 2241,34 euroa.

1.7.2015 lukien 2250,31 euroa.

Koulutus, joka oikeuttaa koulutetun näyttelijän vähimmäisperuspalkkaan:

- Teatterikorkeakoulun teatteritaiteen kandidaatin tutkinto
- Teatterikoulun tai vastaavan ruotsinkielisen koulun loppututkinto
- Tampereen yliopiston teatteritaiteen kandidaatin tutkinto

- ulkomainen tutkinto, josta Opetushallitus on antanut ns. rinnastamis- tai tunnustamispäätöksen, tai vastaavuus suomalaisiin tutkintoihin on muuten hyväksyttävästi selvitetty.
3. Peruspalkasta sovittaessa on otettava huomioon tehtävien laatu, vaativuus, vastuullisuus ja määrä sekä näyttelijän taito, kyky ja kokemus.
  4. Näyttelijäopiskelijan vähimmäispalkka teatteritaiteen maisterin opintoihin kuuluvan työharjoittelun ajalta on 70 % liitteiden 1 ja 2 mukaisten vierailijasopimusten palkasta.

Soveltamisohje:

Tässä kohdassa tarkoitetaan sellaista korkeakouluharjoittelijaa, jonka harjoittelujaksosta yliopisto tekee sopimuksen teatterin kanssa ja teatteri tekee työsopimuksen harjoittelijan kanssa.

11 § Harjoittelijan palkka

1. Harjoittelijan peruspalkka on mahdollisine henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaisine osineen
  - 1.3.2014 lukien 1506,38 euroa.
  - 1.7.2014 lukien 1526,38 euroa.
  - 1.7.2015 lukien 1532,49 euroa.
2. Teatteri suorittaa lisäksi 20 % peruspalkasta harjoittelijan etukäteen esittämän koulutussuunnitelman toteuttamiseen hyväksyttäviä tositteita vastaan. Koulutuksella tarkoitetaan näyttelijätyön peruskoulutusta, kuten puhetekniikkaa, laulua, improvisointia, liikuntaa ja roolianalyysiä.

HENKILÖKOHTAINEN PALKKA

12 § Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnainen osa

Henkilökohtainen lisä on vähintään 5 % peruspalkasta, kun näyttelijä on ollut vähintään 5 vuotta ja vähintään 10 % peruspalkasta, kun näyttelijä on ollut vähintään 10 vuotta työsuhhteessa.

13 § Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaiseen osaan oikeuttava palvelu

Lisään oikeuttavaa palvelua on palvelu:

1. Oman
2. tai muun ammattiteatterin palvelu ja muun työnantajan palvelu, josta on olennaista hyötyä näyttelijän tehtävässä.

Soveltamisohje

Kyseessä tulee olla työ sopimukseen perustuva palvelussuhde, joten esim. pelkkä omistussuhde tai osakkuus ei riitä eikä toimiminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana.

Olennaisen hyödyn arviointiin sisältyy harkintaa. Palveluksesta samalla ammattialalla on katsottava olevan aina olennaista hyötyä. Jokainen tapaus ratkaistaan tapauskohtaisesti siten, että samankaltaisissa tapauksissa noudatetaan yhtenäistä käytäntöä.

Näyttelijän saman ajankohdan eri palveluksista otetaan ainoastaan yksi palvelussuhde palvelusaikaa määrättäessä. Jos näyttelijällä on samana ajankohtana ollut useita osa-aikaisia lisään sinänsä oikeuttavia palvelussuhteita, niiden työajat lasketaan yhteen kuitenkin enintään täyden työajan enimmäismäärään asti.

3. Oikeus lisään alkaa lisään oikeuttavan palvelusajan täyttymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Muun kuin oman teatterin palvelusta on esitettävä luotettava kirjallinen selvitys. Mikäli selvitys muun työnantajaan palvelusta esitetään takautuvasti, tähän palvelukseen perustuvaa lisää maksetaan enintään kahden vuoden ajalta takautuvasti selvityksen esittämisestä.

Soveltamisohje

Lisää ei tarvitse hakea, mutta näyttelijä on velvollinen esittämään em. luotettavat kirjalliset selvitykset muun työnantajan palvelusajoista.

14 § Henkilökohtainen lisä

1. Näyttelijälle voidaan maksaa varsinaiseen palkkaa kuuluvaa euromääräistä henkilökohtaista lisää, jonka perusteena ovat näyttelijän henkilökohtaiset tulo tulokset ja ammatinhallinta sekä muut paikallisesti määritellyt henkilökohtaiset taidot.
2. Henkilökohtaisen lisän yleiset maksamisperusteet selvitetään yhteisesti henkilöstön tai sen edustajien kanssa. Näyttelijälle on pyydettyäessä ilmoitettava häntä koskevan henkilökohtaisen lisän maksamisen perustelut. Lisän luonteesta kuitenkin johtuu,

ettei sen maksamisesta käydä virallisia paikallisneuvotteluja työntekijäjärjestön kanssa.

Soveltamisohje

Henkilökohtaisen lisän perusteena voi olla esitysten määrä.

Liitteessä 13 on annettu henkilökohtaisesta lisästä suositusluonteisia ohjeita.

Pöytäkirjamerkintä

Uusia määräyksiä henkilökohtaisesta lisästä sovelletaan 1.9.2004 lukien. Näyttelijälle maksetaan 1.9.2004 lukien vähintään samansuuruinen harkinnanvarainen henkilökohtainen lisä kuin hänelle mahdollisesti maksettiin 31.8.2004 samassa palvelussuhteessa.

3. Henkilökohtaista lisää voidaan alentaa vain silloin, kun kysymyksessä on näyttelijän tehtävien määrän ja laadun muuttumisesta aiheutuva palkkausperusteiden uudelleen arviointi tai näyttelijästä itsestään johtuva työtulosten huomattava huonontuminen.

15 § Esityslisä

1. Esitykseen osallistuvalla näyttelijällä maksetaan esityslisä, joka maksetaan esityskauden päättymistä seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Soveltamisohje

Esityskaudet ovat: syyskausi kesävacansista 31.12. saakka ja kevätkausi 1.1. alkaen kesävacansseen saakka.

2. Esityslisän euromäärä lasketaan jakamalla esityslisiin työehtosopimuksella sovittu palkkasumma luvulla, joka saadaan kertomalla yhteen esityskauden toteutuneiden esitysten ja niihin osallistuneiden näyttelijöiden lukumäärä.

Soveltamisohje

Tässä valtakunnallisella esityslisäjärjestelmällä ei ole vaikutusta teattereissa mahdollisesti paikallisesti sovittuihin esityskorvausjärjestelmiin, ellei paikallisesti toisin sovita.

16 § Tulospalkkio

Näyttelijälle voidaan maksaa erillistä tulospalkkiota, joka perustuu teatterin tuloksellisuuden parantamiseksi asetettujen tavoitteiden todettuun ylittämiseen. Tulospalkkiona voidaan maksaa ao. tulosyksikön näyttelijöille osa hyödystä, joka työnantajalle voidaan todeta koituvan tuloksellisuuden parantumisesta. Tulospalkkioihin voidaan käyttää vuodessa enintään 5 % ao. tulosyksikön vuotuisesta palkkasummasta. Tuloksen aikaansaamiseen vaikuttaneelle näyttelijälle maksetaan jälkikäteen seurantajaksoilta ennakolta vahvistettujen perusteiden mukainen erillinen euromääräinen tulospalkkio. Tulospalkkio ei ole varsinaista palkkaa. Seurantajaksoon kohdistuva työnteon keskeytysaika vuosilomaa lukuun ottamatta vähentää vastaavassa suhteessa tulospalkkion määrää, jollei työnantaja toisin pääätä.

MUUT LISÄT

17 § Kannustuslisä

Näyttelijälle maksetaan kannustuslisänä määräaikaisesti tai toistaiseksi palkkaus 1 – 4 prosentilla peruspalkasta korotettuna, mikäli työnantaja harkitsee lisän suorittamisen työtehtävissä osoitetun erityisen ammattitaidon, ahkeruuden, pätevyyden lisääntymisen tai muun erityisen syyn vuoksi perustelluksi. Tämän kannustuslisän myöntämiseen saadaan käyttää enintään 0,4 % teatterin kuukausipalkkaisten näyttelijöiden palkkojen yhteismäärästä.

Soveltamisohje

Kannustuslisä maksetaan näyttelijälle vuosiloman ajalta sekä työloman ajalta siltä osin kuin yhdessä tai useammassa erässä myönnetty yhtäjaksoinen työloma ei ylitä 30 kalenteripäivää.

18 § Rasitelisä

Pöytäkirjamerkintä

Tämän pykälän kohdissa 1-3 tarkoitetut lisät korottuvat sopimuskaudella aina 1.4. toteutettavia yleiskorotuksia vastaavasti.

1. Alueellista toimintaa harjoittavan teatterin toimeenpanemalle kiertueelle osallistuvalla näyttelijälle suoritetaan rasitelisänä 1.3.2014 lukien 38,53 euroa, 1.7.2014 lukien 38,83 euroa ja 1.7.2015 lukien 38,99 euroa kultakin matkavuorokaudelta.
2. Vähintään seitsemän tuntia kestävään kiertueeseen osallistuvalla näyttelijälle suoritetaan 1.3.2014 lukien 45,37, 1.7.2014 lukien 45,72 ja 1.7.2015 lukien 45,90 euroa kultakin matkavuorokaudelta.
3. Edellä olevan rasitelisän lisäksi alueellista toimintaa harjoittavan teatterin näyttelijälle maksetaan kuukausikorvauksena 1.3.2014 lukien 49,74 euroa, 1.7.2014 lukien 50,12 ja 1.7.2015 lukien 50,32 euroa.
4. Rasitelisä maksetaan kalenterikuukausittain kiertueelle osallistumista seuraavan kuukauden aikana.

Teatterit, joissa alueellinen toiminta lopetettu

5. Näyttelijälle, jolle on 31.12.1992 maksettu 1.3.1990 – 29.2.1992 voimassa olleen näyttelijäin teatterityöehtosopimuksen 4 liitteen 3 §:n 5. kohdan 4. kappaleessa tarkoitettua lisää, maksetaan edellä mainitun lisän sijasta 38,85 euron suuruisia henkilökohtaisia lisää kuukaudessa 1.1.1993 lukien. Lisä poistuu tai pienenee palkan tarkistuksia vastaavasti. Yleiskorotus ei kuitenkaan vaikuta lisää.

19 § Paikkauskorvaus

Korvauksesta, joka suoritetaan näyttelijälle tämän joutuessa asettumaan toisen näyttelijän tilalle ja oppimaan uuden roolin poikkeuksellisen nopeasti, on määrätty paikkausohjesäännössä (liite 4).

20 § Varsinainen palkka

Näyttelijän varsinaiseen palkkaan kuuluvat seuraavat palkanosat:

- 1) peruspalkka tai vastaavanluonteinen palkka.
- 2) henkilökohtainen palkka ja esityslisä.

Soveltamisohje

Varsinaisen palkan käsitettä tarvitaan maksettaessa palkkaa muun muassa vuosiloman sekä sairausloman ja äitiysvapaan ajalta.

III LUKU: TYÖAIKA

YLEISET TYÖAIKAJÄRJESTELYT

21 § Säännöllinen työaika

1. Näyttelijällä on enintään 224 työpäivää näytäntövuodessa.

Näyttelijällä jolla on 31 §:n 6. kohdan mukaisesti vuosilomaa 36 arkipäivää, on 218 työpäivää näytäntövuodessa 1.8.2010 lukien.

2. Näyttelijän säännöllinen työaika on enintään 7,5 tuntia päivässä.
3. Päivittäinen säännöllinen työaika on mahdollista ylittää 9 tuntiin 15 minuuttiin saakka, mikäli se on tarpeen esitykseen tai esityksiin tai valmistaviin tai pääharjoituksiin käytetystä ajasta johtuen.

22 § Työajan sijoittelu

1. Päivittäinen työaika jakaantuu kahteen samoina aikoina alkavaan työjakssoon siten, että yksi työjakso voi kestää enintään neljä tuntia.

Esitysten, valmistavien ja pääharjoitusten osalta voidaan em. työjaksojen pituudet ylittää.

2. Näytännön alkamisajat voivat vaihdella, mikäli siitä on asianmukaisesti ilmoitettu.
3. Harjoitusten jaksottelu, alkamisajat ja pituudet voivat vaihdella, kun siitä on työryhmän kanssa sovittu.
4. Jos kyseessä on samana päivänä toistettava lyhyt näytelmä, lasketaan työajaksi niiden alkamis- ja loppumisajan väliin lisäksi 1,5 tuntia valmistautumiseen ja jälki-
tehtäviin.
5. Kahteen väliaikoineen yli kaksi tuntia kestävään näytäntöön osallistuva näyttelijä on sinä päivänä vapaa muusta teatterityöstä.
6. Näyttelijän työjaksot on päivittäin sijoitettava niin, että ne päättyvät viimeistään klo 23. Yli klo 23:n saa kestää työjakso, joka viimeistään klo 19.30 alkaneen näytännön pituuden vuoksi ei ole päättynyt klo 23.
7. Sunnuntaina pidettävä harjoitus on sijoitettava klo 14:n ja 22:n välille.
8. Näytäntöön valmistautuminen ja jälkityöt luetaan työajaksi toteutuvien aikojen mukaan, kuitenkin vähintään 30 minuuttia ennen näytäntöä ja 15 minuuttia näytännön jälkeen.

Soveltamisohje

Pääharjoitusten yhteydessä todetaan kunkin näyttelijän esityskohtainen työaika valmistautumiseen ja jälkitöineen.

9. Kahden työjakson väliin jäävä aika lasketaan työajaksi, mikäli työjaksojen väliin jäävä aika on vähemmän kuin 1,5 tuntia.

22 a § Säännöllisen työajan ulkopuolella tehtävä työ

Näyttelijä voi tarvittaessa tehdä osan työstään säännöllisen työajan ulkopuolella, jos asiasta sovitaan työnantajan ja näyttelijän kesken. Työstä, joka ei mahdu näyttelijän säännölliseen työaikaan, maksetaan sovittua työn määrää vastaava palkka tai annetaan vastaava vapaa-aika.

Soveltamisohje

Harjoitusaikataulut pyritään suunnittelemaan siten, ettei syntyisi tarvetta säännöllisen työajan ulkopuolella tehtävään työhön. Korvaus säännöllisen työajan ulkopuolisesta työstä edellyttää työnantajan määräystä.

23 § Päivittäiset lepoajat

1. Jokaiseen yli kolme tuntia kestävään työjaksoon sisältyy 15 minuutin tauko.
2. Näytäntöjen väliin on varattava riittävä lepoaika. Tehtäessä työtä yhtäjaksoisesti vähintään kuusi tuntia, on työaikaan, esimerkiksi peräkkäisten näytäntöjen väliin, sisällytettävä mahdollisuus ruokailuun.

24 § Vapaapäivät

1. Näyttelijällä on 111 vapaapäivää näytäntövuodessa sekä vuosiloma, josta säädetään tämän sopimuksen IV luvussa.

Soveltamisohje

Vapaapäivät on pyrittävä järjestämään näyttelijäkunnalle samanaikaisesti, mutta ne voidaan erityisistä syistä antaa näytelmäkohtaisesti tai näyttelijän kanssa siitä sovittaessa näyttelijäkohtaisesti.

2. Näyttelijän vapaapäivät järjestetään siten, että

a) Näyttelijällä on vähintään yksi vapaapäivä viikossa siten, että näyttelijä saa kerran viikossa vähintään 35 tuntia kestävästä keskeytymättömän vapaa-ajan. Viikoittainen vapaa-aika voidaan järjestää keskimäärin 35 tunniksi 14 vuorokauden ajanjakson aikana. Vapaa-ajan tulee olla vähintään 24 tuntia viikossa.

Viikoittainen vapaa-aika on ilmoitettava viimeistään 10 päivää aikaisemmin. Ilmoitettua vapaa-aikaa ei ilman näyttelijän suostumusta voi vaihtaa toiseksi, ellei muutokselle ole työaikalaisissa (605/96) tarkoitettua perustetta.

b) Pääsiäisviikolla näyttelijällä on viisi vapaapäivää maanantaista lähtien. Vapaapäivien ajankohdasta voidaan paikallisesti sopia toisin.

c) Helmi- ja maaliskuun toinen, toukokuun toinen, elokuun kolmas, lokakuun ensimmäinen sekä marraskuun kolmas maanantai sekä jouluaatto ja joulupäivä ovat vapaapäiviä.

TYÖAIKAKORVAUKSET

25 § Esityksestä, valmistavasta tai pääharjoituksesta johtuva lisätyö

Mikäli näyttelijän päivittäinen säännöllinen työaika esitykseen, esityksiin, valmistavaan tai pääharjoitukseen käytetystä työajasta johtuen ylittää 7,5 tuntia, maksetaan näyttelijälle korvauksena toteutuneelta työajalta 9 tuntiin 15 minuuttiin asti korottamaton tuntipalkka. Korvaus voidaan vaihtaa kokonaan tai osittain annettavaksi vastaavana vapaa-aikana täysinä päivinä näyttelijän kanssa sovittavana aikana.

26 § Ylityö

1. Mikäli näyttelijän päivittäinen työaika esitykseen, esityksiin, valmistavaan tai pääharjoitukseen käytetystä työajasta johtuen ylittää 9 tuntia 15 minuuttia, maksetaan ylityöstä kahdelta ensimmäiseltä ylityötunnilta 50 prosentilla korotettu tuntipalkka ja sen jälkeen 100 prosentilla korotettu tuntipalkka.
2. Mikäli näyttelijän päivittäinen työaika muutoin ylittää 7,5 tuntia, ensimmäinen puoli tuntia on lisätyötä ja siitä maksetaan normaali tuntipalkka ja 8 tuntia ylittävältä työajalta maksetaan ylityöstä kahdelta ensimmäiseltä ylityötunnilta 50 prosentilla korotettu tuntipalkka ja sen jälkeen 100 prosentilla korotettu tuntipalkka.
3. Mikäli näyttelijän näytäntövuosittainen työpäivien määrä ylittyy, maksetaan kultakin ylittävältä työpäivältä 50 prosentilla korotettu päiväpalkka tai annetaan sovittaessa vastaava vapaa-aika.

27 § Sunnuntaityö

1. Sunnuntaina ja muuna kirkollisena juhlapäivänä sekä itsenäisyys- ja vapunpäivänä tehdystä työstä maksetaan varsinaisen palkan lisäksi korottamaton tuntipalkka kultakin työtunnilta tai annetaan sovittaessa vastaava vapaa-aika. Jos työ on samalla ylityötä, maksetaan lisäksi ylityökorvaus, joka lasketaan korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan sovittaessa vastaava vapaa-aika. Jos näyttelijä osallistuu em. päivinä kolmeen näytäntöön, maksetaan kolmannen näytännön osalta kolminkertainen korottamaton tuntipalkka tai annetaan sovittaessa vastaava vapaa-aika.
2. Jos sunnuntaiksi tai muuksi kirkolliseksi juhlapäiväksi taikka itsenäisyys- tai vapunpäiväksi määrätty työ peruutetaan niin myöhään, että näyttelijä on jo saapunut työpaikalle, maksetaan sunnuntaityökorvauksena yhden tunnin palkka, eikä mainittua päivää voida laskea vapaapäiväksi.

28 § Tuntipalkan laskeminen

Tuntipalkka saadaan jakamalla kalenterikuukauden varsinainen palkka luvulla 163.

29 § Työsuunnitelmat

Viikkotyösuunnitelma

Teatterin viikkotyöohjelma ja seuraavan viikon alustava työsuunnitelma asetetaan tiedotustaululle viimeistään edellisen viikon keskiviikkona. Jos viikkotyöohjelmaan on välttämättä tehtävä muutos, siitä neuvotellaan luottamusmiehen kanssa ja ilmoitetaan asianomaisille.

Vuosityösuunnitelma

Ennen näytäntövuoden alkua teatteri ilmoittaa sitovasti kesävapaan ajankohdan.

Ennen näytäntökauden alkua teatteri ilmoittaa sitovasti kyseisen näytäntökauden ja alustavasti seuraavan näytäntökauden vapaapäivät ja alkamis- ja päättymispäivät.

Vuosityösuunnitelmasta neuvotellaan hyvissä ajoin luottamusmiehen kanssa ennen sen ilmoittamista. Mikäli sitovaan työsuunnitelmaan on pakottavista syistä tehtävä muutoksia, niistä sovitaan luottamusmiehen ja näyttelijän kanssa.

ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

30 § Terveydenhoidolliset tutkimukset ja tarkastukset

1. Työnantajan määäämiin terveydenhoidollisiin tutkimuksiin ja tarkastuksiin taikka työn edellyttämiin lakimääääsiin tarkastuksiin kulunut aika lasketaan työajaksi silloinkin, kun ne tehdään vapaa-aikana. Niihin liittyvää matka-aikaa ei lueta työajaksi. Mikäli matka-aika ajoittuu näyttelijän varsinaiseen työaikaan, työaikaa ei tästä syystä pidennetä.
2. Lääkäriin läheteellä määäämiin tutkimuksiin, kuten erikoislääkäriin, laboratorio- tai röntgentutkimukseen kulunutta aikaa ei lueta työajaksi, mutta mikäli näyttelijä todellisen tarpeen vaatiessa joutuu työaikanaan em. tutkimuksiin, järjestetään niitä varten vapautus työstä. Sama koskee synnytystä edeltäviä lääketieteellisiä tutkimuksia varten, mikäli nämä tutkimukset on suoritettava työaikana. Mikäli tutkimus matka-aikoinen ajoittuu näyttelijän varsinaiseen työaikaan, työaikaa ei tästä syystä pidennetä. Tämän kohdan määräyksiä ei sovelleta hammaslääkäriin määäämiin tutkimuksiin.

Soveltamisohje

Todellisella tarpeella tarkoitetaan sitä, että tutkimus ei ole tehtävissä työajan ulkopuolella tai että kysymyksessä on äkillinen tutkimustarve.

Sopimusmääräys ei koske oma-aloitteista lääkäriin, hammaslääkäriin ja hoidossa käyntiä, useamman päivän kerrallaan kestäviä tutkimuksia eikä tutkimuksissa käyntejä, jotka on suoritettu näyttelijän oma-aloitteisen lääkäriin käynnin yhteydessä.

3. Terveyden ja hyvinvoinnin kartoittamiseen ja terveysongelmien ennaltaehkäisemiseen liittyvät seulontatutkimukset (valtioneuvoston asetus seulonnoista 1339/2006, mammografia ja papa) ja muut kuntakohtaiset seulontatutkimukset voidaan suorittaa työaikana, mikäli käynnit eivät ole mahdollisia työajan ulkopuolella.
4. Tämän pykälän soveltaminen ei saa vaarantaa pääharjoituksia eikä esityksiä. Poissaolot eivät saa lisätä harjoituskertoja.

IV LUKU: VUOSILOMA

31 § Vuosiloman ja kesävapaan antaminen

1. Vuosilomaa annettaessa ja lomapalkkaa tai lomakorvausta maksettaessa noudatetaan vuosilomalain (162/05) säännösten lisäksi tässä pykälässä olevia määräyksiä.
2. Vuosiloma ja kevätnäytäntökauden päättyessä käyttämättä olevat vapaa-päivät on annettava 31.7. mennessä yhtäjaksoisena kesävapaana, josta on ilmoitettava kaksi kuukautta ennen sen alkamista.

Soveltamisohje

Kesäteatteritoimintaa harjoittavassa teatterissa voidaan poiketa yhtäjaksoisuutta koskevasta määräyksestä.

3. Kesävapaasta on, jäljempänä 5. kohdassa mainituin poikkeuksin, annettava vuosilomakautena yhtäjaksoisesti vähintään 30 vapaapäivää vuosilomana, johon sisältyy vähintään 26 arkipäivää.
4. Opintovapaa-aika on työssäolon veroista aikaa siten kuin vuosilomalain 3 §:n 5 momentissa 11 a kohdassa ja näyttelijäin koulutussopimuksen 3 §:n 2. kohdassa on määrätty.
5. Näyttelijälle, jolla on kokemuslisiin oikeuttavaa palvelusaikaa näytäntövuoden loppuun mennessä vähintään vuosi, annetaan lomakauteen sijoitettavien 24 arkipäivän lisäksi edellä 24 §:n 1. kohdassa tarkoitetuista vapaapäivistä lomakauden jälkeen ennen seuraavan vuoden lomakauden alkua vuosilomana kuusi arkipäivää yhdessä tai näyttelijän suostumuksella useammassa erässä. Näyttelijän suostumuksella voidaan tässä kohdassa tarkoitettu loman osa antaa muulloinkin sen kalenterivuoden kuluessa, jona lomanmääräytymisvuosi päättyy.
6. Näyttelijälle, jolla on kokemuslisiin oikeuttavaa palvelusaikaa näytäntövuoden loppuun mennessä vähintään viisitoista (15) vuotta, annetaan vuosilomaa 36 arkipäivää.

Soveltamisohje

Näyttelijälle, joka on ollut teatterin palveluksessa 30.4.1995, määräytyy siihen mennessä kertynyt vuosilomaan oikeuttava aika 30.11.1994 voimassa olleen näyttelijäsopimuksen 13 §:ssä tarkoitettua palvelulisiin oikeuttavan palvelusajan perusteella.

32 § Vuosilomapalkka ja lomakorvaus

1. Vuosilomapalkka ja lomakorvaus määräytyvät 26 arkipäivän palkan perusteella.
2. Edellä 30 §:n 5. kohdassa tarkoitettujen näyttelijäin vuosilomapalkka ja lomakorvaus määräytyvät 30 arkipäivän mukaan ja 6. kohdassa tarkoitettujen näyttelijöiden vuosilomapalkka ja lomakorvaus määräytyvät 36 arkipäivän mukaan.

3. Päiväpalkka lasketaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 25. Jollei täten laskettu lomapalkka vastaa näyttelijälle muuten maksettavaa palkkaa, on se lomapalkkaa seuraavan palkanmaksun yhteydessä tasattava näyttelijän todellista palkkaa vastaavaksi.
4. Näyttelijällä, jonka työaikaan sisältyy säännöllisenä työaikana tehtyä sunnuntaityötä, on oikeus saada sunnuntaityöstä suoritettavaa rahakorvausta vastaava lisäys vuosiloma-ajan palkkaan. Sunnuntaityöstä suoritettavaa rahakorvausta vastaava lisäys otetaan huomioon vuosiloma-ajan palkassa siten, että 1. kohdan mukaan laskettua vuosilomapalkkaa korotetaan sillä prosenttiluvulla, joka osoittaa, kuinka monta prosenttia 1.8. – 31.7. säännöllisenä työaikana tehdystä sunnuntaityöstä maksetut sunnuntaityökorvaukset ovat olleet samalta ajalta maksetusta varsinaisesta palkasta. Näin laskettu lisäys voi olla enintään 30 prosenttia varsinaisesta vuosiloma-ajan palkasta.
5. Mikäli vuosiloma keskeytyy vuosilomalain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla ja työnantaja ryhtyy maksamaan 35 §:ssä tarkoitettua sairausajan palkkaa, on työnantaja oikeutettu saamaan tältä ajalta tulevan sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan itselleen.

33 § Lomaraha

1. Näyttelijälle suoritetaan lomarahana 50 prosenttia hänen 32 §:ssä tarkoitetusta vuosilomapalkastaan.
2. Lomaraha suoritetaan myös lomakorvauksiin.
3. Lomaraha suoritetaan yhdellä kertaa elokuun palkanmaksun yhteydessä, jollei paikallisesti toisin sovita. Lomakorvauksiin lomaraha suoritetaan lomakorvausten maksamisen yhteydessä. Jos työsuhde on päättynyt ennen elokuun palkanmaksujankohtaa, suoritetaan lomaraha viimeistään palkanmaksun yhteydessä.
4. Lomarahaa ei makseta lomalta tai sen osalta, jos näyttelijä on välittömästi ennen loman tai sen osan alkamista tai välittömästi loman tai sen osan päätyttyä ollut työstä poissa luvottomasti tai ilman pätevää syytä. Lomarahaa ei myöskään makseta lomakorvaukseen, jos näyttelijä purkaa työsopimuksen tärkeän syyn sitä vaatimatta tai työnantaja on purkanut näyttelijän työsopimuksen.

V LUKU: TYÖLOMA JA PERHEVAPAAT

34 § Oikeus sairauslomaan

1. Näyttelijällä on oikeus saada työlomaa (sairauslomaa), jos hän on sairaudesta, vammasta tai tapaturmasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi estynyt hoitamasta työtään.
2. Työkyvyttömyydestä on esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus. Työkyvyttömyys voidaan osoittaa myös muulla luotettavalla tavalla enintään kolme päivää tai teatterin päätöksen perusteella pidemmänkin aikaa kestävä työkyvyttömyyden osalta, jollei sairausloman myöntäjä katso lääkärintodistuksen esittämistä näissäkin tapauksissa erityisestä syystä tarpeelliseksi.
3. Sairausloma myönnetään ilman eri hakemusta lääkärintodistuksessa mainituksi tai muulla 2. kohdassa mainitulla tavalla selvitetyn ajaksi.
4. Esiintymisen estävästä äkillisestä sairaudesta on välittömästi ilmoitettava työnantajalle.

Soveltamisohje

Näyttelijän tulee antaa työnantajalle tieto työkunnostaan työnantajan edellyttämin tavoin.

Saadakseen sairauslomaa näyttelijän tulee olla kykenemätön tekemään omaa työtään ja osoittaa tämän yleensä lääkärintodistuksella. Todistus esimerkiksi lääkäriin käynnistä, tutkimuksista, kuntoutuksesta tai poliklinikalla käynnistä ei näin ollen pelkästään riitä. Jos lääkäri on kirjoittanut työkyvyttömyystodistuksen taannehtivasti, hänen pitää perustella todistuksen taannehtivuus.

Pääsääntöisesti sairausloma myönnetään lääkärintodistuksen mukaan. Lääkärintodistus on kuitenkin vain asiantuntijan lausunto, josta teatteri voi poiketa perustellusta syystä. Mikäli käy ilmi, ettei näyttelijä lääkärintodistuksesta huolimatta ole ollut työkyvytön, esim. henkilö on ollut samankaltaisessa työssä ko. aikana, hänellä ei ole oikeutta palkalliseen sairauslomaan.

Mikäli lääkärintodistusta ei perustellusta syystä voida hyväksyä, työnantaja voi omalla kustannuksellaan lähettää näyttelijä osoittamansa lääkärin tarkastukseen.

Näyttelijä on oikeutettu saamaan sairauslomaa äkillisen hammassairauden johdosta työajalle sattuvan hoitotoimenpiteen ajaksi, jos äkillinen hammassairaus vaatii samana päivänä tai saman työvuoron aikana annettavaa hoitoa, eikä näyttelijä voi saada hoitoa työajan ulkopuolella. Työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella.

35 § Sairausloma-ajan palkka

1. Näyttelijällä on saman kalenterivuoden aikana oikeus saada sairausloman ajalta
  - 1) varsinainen palkkansa 60 kalenteripäivän ajalta,
  - 2) sen jälkeen kaksi kolmasosaa varsinaisesta palkastaan 120 kalenteripäivän ajalta, ja

- 3) lisäksi voidaan harkinnan mukaan maksaa enintään kaksi kolmasosaa varsinaisesta palkasta enintään 185 kalenteripäivän ajalta.
2. Edellytyksenä sairausajan palkan saamiselle on, että näyttelijän työsuhde on välittömästi ennen sairauslomaa jatkunut keskeytymättä vähintään 60 kalenteripäivää.
3. Sellaisella näyttelijällä, jonka työsuhde ei ole jatkunut 2. kohdassa edellytettyä aikaa ennen sairauslomaa, on oikeus kalenterivuoden aikana saada sairausloman ajalta varsinainen palkka 14 kalenteripäivän ajalta, jonka jälkeen mitään palkkaetuja ei suoriteta.

Soveltamisohje

Sairausajan palkkaa suoritetaan enintään niin kauan, kun työsuhde kestää vaikka työkyvyttömyys jatkuisi tämän ajan jälkeenkin.

Sairausajan palkan maksaminen edellyttää, että näyttelijä on aloittanut työnteon.

Karenssiajan täytyminen sairausloman aikana ei oikeuta soveltamaan 1. kohdan mukaisia palkanmaksuaikoja täyttymisen jälkeiseen sairausloman osaan. 1. kohdan mukaisia aikoja laskettaessa otetaan huomioon myös karenssiaikana maksetut sairausajan palkat. Kutakin eri työsuhdetta tarkastellaan karenssiaikojen ja maksuaikojen osalta erikseen.

4. Sairausloman ajalta ei makseta palkkaa sen jälkeen kun sairauslomaa on myönnetty jatkuvana yhdessä tai useammassa erässä yli 12 kuukaudeksi. Sairausloma katsotaan jatkuvaksi, ellei sitä ole keskeyttänyt vähintään 30 kalenteripäivän pituinen yhdenjaksoinen työssä olo. Yli 12 kuukauden menevältä ajalta voidaan harkinnan mukaan maksaa enintään puolet varsinaisesta palkasta.

Soveltamisohje

Työkyvyttömyyden aiheuttajana voi olla sama tai eri sairaus. Sairausloman yhtäjaksoisuutta ei keskeytä esimerkiksi vuosiloma tai määräaikaisella kuntoutustuella olo, koska kysymyksessä ei tällöin ole työssä olo.

5. Jos työaikaan sisältyy säännöllisenä työaikana tehtyä sunnuntaityötä, korotetaan sairausajan päiväpalkkaa 32 §:n 4. kohdan mukaisesti lasketulla prosenttiluvulla, jossa otetaan huomioon vain sunnuntaityön osuus.

Soveltamisohje

Mikäli palvelussuhde on alkanut 31.3. jälkeen, em. "sunnuntaityöllisää" ei makseta sairausajan palkkaan ennen seuraavan vuoden huhtikuun alkua.

6. Sairausajan palkkaa ei makseta, mikäli näyttelijä on aiheuttanut työkyvyttömyyden tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.
7. Mikäli näyttelijällä on oikeus saada työansion menetyksestä korvausta muualta, hänelle maksetaan sairausajan palkasta ainoastaan korvauksen ylittävä osa. Korvaukseksi ei tällöin katsota hoitoa, siihen verrattavia kustannuksia, haittarahaa, sen sijasta maksettavaa kertakaikkista korvausta eikä tapaturmavakuutuslain 20 §:ssä mainittuja lisiä ja korvauksia. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin täysimääräisenä, mikäli korvauksen saaminen perustuu työntekijän vapaaehtoisesti kustanta-

maan etuuteen tai hän saa korvausta sellaisen työtapaturman johdosta, joka ei ole kysymyksessä olevan sairausloman aiheuttajana.

Soveltamisohje

Mikäli näyttelijä ei käytä oikeuttaan korvauksen saamiseen, esim. hae vahingonkorvauslain mukaista korvausta työkyvyttömyyden aiheuttaneelta, hänelle ei makseta sairausajan palkkaa siltä osin, kuin korvaus kattaisi palkan.

8. Näyttelijä, joka on tartuntatautilain (583/86) 16 §:n 2 momentin tai 17 §:n perusteella määrätty tartuntataudin leviämisen estämiseksi olemaan poissa ansiotyöstään tai eristettäväksi, on oikeus saada poissaolon ajalta palkkaa siten kuin tässä pykälässä on määrätty sairausloma-ajan palkasta. Sama oikeus palkkaan on päihdeongelmaisella, joka on hakeutunut vapaaehtoisesti laitoshoitoon sovittuaan hoidosta etukäteen työnantajan kanssa. Palkkaan sovelletaan 40 §:n määräyksiä.

36 § Rikoksella aiheutettu henkilövahinko

Sairausajan palkka voidaan maksaa 35 §:n 7. kohdan estämättä täysimääräisenä jos työkyvyttömyyden syynä on rikoksella aiheutettu henkilövahinko, jonka johdosta työnantajalla on oikeus saada rikosvahinkojen korvaamisesta valtion varoista annetun lain (935/73, myöhemmine muutoksineen) nojalla palkkaa vastaava korvaus. Palkan maksamisen edellytyksenä on, että asianomistaja on ilmoittanut rikoksesta poliisille, vaatinut syytteen nostamista tai esittänyt asiassa rangaistusvaatimuksen eikä tätä toimenpidettä ole asianomistajarikoksen osalta myöhemmin peruutettu. Sairausajan palkka peritään takaisin, mikäli työnantajalle ei näyttelijän laiminlyönnin vuoksi makseta edellä mainitun lain mukaista korvausta.

Soveltamisohje

Näyttelijällä on oikeus saada rikoksen johdosta aiheutuneesta työkyvyttömyydestä sairausvakuuslain mukaista päivärahaa ja rikosvahinkolain mukaista korvausta. Tämän vuoksi teatterin tulee hakea korvauksia sekä Kansaneläkelaitokselta että valtiokonttorilta (molemmat hakemukset voidaan jättää Kelalle).

37 § Työtapaturma ja ammattitauti

1. Jos työkyvyttömyys johtuu työtehtävissä sattuneesta tapaturmavakuutuslainsäädännössä tarkoitettua työtapaturmasta tai siitä aiheutuneesta sairaudesta, ammattitaudista taikka työtehtävistä johtuneesta väkivallasta, näyttelijällä on oikeus saada
  - 1) varsinainen palkkansa enintään 120 kalenteripäivän ajalta,
  - 2) sen jälkeen kaksi kolmasosaa varsinaisesta palkastaan enintään 120 kalenteripäivän ajalta ja
  - 3) lisäksi voidaan harkinnan mukaan maksaa kaksi kolmasosaa varsinaisesta palkasta enintään 125 kalenteripäivän ajalta.
2. Tämän pykälän mukaiseen sairausajan palkkaan sovelletaan 35 §:n 5. ja 7. kohdan määräyksiä.

3. Työnantaja voi päättää, että tämän pykälän mukaista palkkaa maksetaan ennakkona ennen kuin työtapaturmakorvausta koskeva asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.
4. Mikäli työkyvyttömyydestä ei suoriteta korvausta tapaturmavakuutuslainsäädännön perusteella tai korvausta ei makseta täysimääräisenä, määräytyy oikeus sairausajan palkkaan 35 §:n mukaan. Mikäli oikeutta sairausajan palkkaan ei tällöin ole tai palkka on pienempi kuin enakkona maksettu palkka, näyttelijä on velvollinen maksamaan ennakon tai sairausajan palkan ylittävän osan siitä takaisin. Takaisinmaksu voidaan toteuttaa suorittamalla näyttelijän palkasta työsopimuslain 2 luvun 17 §:n mukainen kuittaus.
5. Tässä pykälässä mainitun sairausloman myöntäminen ei vähennä oikeutta 35 §:ssä mainittujen etujen saamiseen.

Soveltamisohje

Palkkaa on oikeus saada kunkin työtapaturman tai ammattitaudin osalta erikseen. Kalenterivuoden vaihtuminen ei vaikuta tässä pykälässä tarkoitettuun sairausajan palkkaan.

Näyttelijään ei sovelleta 60 päivän karenssia, mikäli työkyvyttömyys on aiheutunut työtapaturmasta tai ammattitaudista.

Esimerkki:

A on sairastanut työtapaturman johdosta ja edut ovat määräytyneet 37 §:n 1. kohdan mukaan. A paranee ja palaa työhön vuodeksi. Tämän jälkeen A joutuu leikkaukseen saman työtapaturman aiheuttaman vamman vuoksi. Tältä viimeksi mainitulta työkyvyttömyysajalta A saa edelleen 37 §:n 1. kohdan tarkoittamat edut ja sairausloma tulkitaan edellisen sairausloman jatkoksi.

Työtapaturman ja ammattitaudin käsite on määritelty tapaturmavakuutuslaissa ja ammattitautilaissa.

38 § Eläketapahtumaan tai kuntoutustukeen johtava sairaus

1. Näyttelijälle, jolle on työsuhteen perusteella myönnetty toistaiseksi työkyvyttömyyseläke tai määräajaksi kuntoutustukea, ei myönnetä sairauslomaa enää palkallisena siitä alkaen, kun hänen ehdoton oikeutensa palkan saamiseen sairausloman ajalta on päättynyt. Ehdoton oikeus palkalliseen sairauslomaan päättyy kalenterivuoden vaihtumisesta riippumatta sen jälkeen, kun eläketapahtumaan tai määräaikaiseen kuntoutustukeen johtaneen sairauden perusteella on myönnetty palkallista sairauslomaa yhteensä 180 kalenteripäivän ajalta. Kalenterivuoden vaihtuminen ei tällöin oikeuta täyteen palkkaan.

Soveltamisohje

Työntekijäin eläkelain (395/1961) 19 c §:ssä ovat säännökset takautuvasti myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen tai kuntoutusrahan maksamisesta työnantajalle, jos työnantaja on samalta ajalta maksanut työntekijälle sairausajan palkkaa. Em. pykälän mukaan eläke maksetaan työnantajalle vain edellyttäen, että ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

2. Mikäli työkyvyttömyyseläke tai määräaikainen kuntoutustuki on myönnetty näyttelijälle siten, että se alkaa ennen kuin näyttelijän ehdoton oikeus palkalliseen sairauslomaan on 1 kohdan mukaan päättynyt, päättyy näyttelijän ehdoton oikeus palkalliseen sairauslomaan 1 kohdasta poiketen työkyvyttömyyseläkkeen tai määräaikaisen kuntoutustuen alkamiseen.

Soveltamisohje

Määräaikainen kuntoutustuki

Määräaikaisella kuntoutustuella ollessaan näyttelijä on palkattomalla työvapaalla eikä sairauslomalla, mikäli palvelussuhde jatkuu. Määräaikaista kuntoutustukiaikaa ei siis katsota sairausloma-ajaksi sovellettaessa 35 §:n 4 kohdan määräystä enintään 12 kuukauden jatkuvasta palkallisesta sairauslomasta. Kuntoutustukiaika otetaan huomioon palvelussuhteen kestoaikana laskettaessa 35 §:n 2 kohdassa mainittua karenssi-aikaa. Kyseinen aika luetaan myös henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaiseen osaan oikeuttavaksi ajaksi siltä osin kuin palkaton virka-/työvapaa yleensäkin.

Jos määräaikaiselta kuntoutustuelta palannut sairastuu uudelleen muuhun kuin kuntoutustuen maksamiseen johtaneeseen sairauteen, sairausajan palkka maksetaan 35 §:n mukaisesti. Jos kysymyksessä on sama sairaus, joka on aikaisemmin johtanut määräaikaisen kuntoutustuen maksamiseen, sovelletaan 38 §:n määräyksiä, ellei ole kulunut vähintään vuosi työnteon alkamisesta määräaikaisen kuntoutustuen päättymisen jälkeen. Tällöin työkyvyttömyyden katsotaan aiheutuvan eri sairaudesta.

3. Mikäli eläkepäätös tai kuntoutustukipäätös viipyy ja hakemuksen perusteena olevan sairauden takia on jo myönnetty 180 kalenteripäivältä palkallista sairausloma, voidaan palkallista sairausloma myöntää harkinnan mukaan enintään 185 kalenteripäivän ajalta saman kalenterivuoden kuluessa jolloin palkka on enintään kaksi kolmasosaa varsinaisesta palkasta.

Tämän pykälän määräyksiä ei sovelleta 37 §:ssä tarkoitetun sairausloman palkkaukseen.

Soveltamisohje

Tämän pykälän määräyksiä ei sovelleta yksilölliselle varhaiseläkkeelle tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle jäävään henkilöön.

Tässä soveltamisohjeessa eläkkeellä tarkoitetaan myös määräaikaista kuntoutustukea. Määräyksiä sovelletaan, kun näyttelijälle on annettu ns. B-todistus eläkkeen hakemista varten tai kun eläkehakemus on pantu vireille. Näyttelijä on velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan työnantajalle eläkehakemuksen vireillepanosta. Sen jälkeen, kun eläke on lainvoimaisella päätöksellä myönnetty, palkkaus on viimeistään korjattava tämän pykälän määräysten mukaisesti ja mahdollisesti liikaa maksettu palkka perittävä takaisin.

Mikäli eläkehakemus hylätään lainvoimaisella päätöksellä, maksetaan sairausloma-ajan palkka 35 §:n määräysten mukaisesti. Jos palkkaa on maksettu 38 §:n mukaan, maksetaan jälkikäteen 35 ja 38 §:n mukaisten palkkojen välinen erotus.

Mikäli eläkehakemus hylätään ja päätöksestä valitetaan, maksetaan palkkaus edelleen 38 §:n määräysten mukaisesti. Sen jälkeen, kun valitus on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu, korjataan sairausajan palkkaus tarvittaessa päätöksen lopputuloksen edellyttämällä tavalla.

Mikäli eläkehakemus hylätään ja näyttelijä panee välittömästi uudelleen vireille eläkehakemuksen, maksetaan palkka edelleenkin 38 §:n mukaan. Mikäli tämäkin eläkehakemus hylätään lainvoimaisella päätöksellä eikä uutta eläkehakemusta enää tehdä, korjataan palkka 35

§:n mukaiseksi koko sairausloma-ajalta eli maksetaan 35 ja 38 §:n mukaisten palkkojen erotus jälkikäteen. Mikäli taas eläke myönnetään, maksetaan palkka 38 §:n mukaan eläketapahtumaan johtaneen sairauden alusta lukien.

Työkyvyttömyyseläkkeelle johtavissa sairaustapauksissa tarkistetaan lääkärintodistukset yleensä ainakin kulumassa olevalta ja sitä edeltävältä vuodelta sen seikan selvittämiseksi, onko kysymyksessä sama sairaus vai ei. Jos kuitenkin esimerkiksi jo marraskuussa 2009 alkanut sairausloma on jatkunut keskeytyttäen vuoteen 2011, tarkistetaan lääkärintodistukset myös vuoden 2011 osalta.

Esimerkki 1

B on ollut maalishuhtikuussa sairauslomalla 60 kalenteripäivää, jolta ajalta hänelle on maksettu täysi palkka. Syyskuussa hän sairastuu toiseen sairauteen, mikä johtaa eläketapahtumaan. Tältä sairausloma-ajalta hänelle maksetaan 2/3 palkkaa 120 kalenteripäivältä ja seuraavan vuoden alusta lukien edelleen 2/3 palkkaa 60 kalenteripäivältä eli eläketapahtumaan johtavan sairauden perusteella maksetaan palkkaa kaikkiaan 180 kalenteripäivältä. Kalenterivuoden vaihtuminen ei oikeuta uudestaan täyteen palkkaan.

Esimerkki 2

C on ollut heinäkuun loppuun mennessä sairauslomalla 180 kalenteripäivää, miltä ajalta hänelle on maksettu 60 päivältä täysi palkka ja 120 päivältä 2/3 palkkaa. Marraskuussa hän sairastuu toiseen sairauteen, mikä johtaa eläketapahtumaan. Tältä sairausloma-ajalta hänelle ei marras-joulukuussa makseta palkkaa, mutta seuraavan kalenterivuoden alusta lukien hänelle maksetaan eläketapahtumaan johtavan sairauden perusteella 60 päivältä täyttä ja 120 päivältä 2/3 palkkaa. Koska C:lle ei tässä tapauksessa edellisenä kalenterivuonna ole voitu maksaa eläketapahtumaan johtavan sairauden perusteella ollenkaan palkkaa eikä palkka siis ole missään vaiheessa alentunut 2/3:aan, maksetaan palkka vuoden alusta täytenä.

Esimerkki 3

D on vuoden alussa ollut sairauslomalla 108 kalenteripäivää, miltä ajalta hänelle on maksettu 60 päivältä täyttä ja 48 päivältä 2/3 palkkaa. Syyskuussa hän sairastuu toiseen sairauteen, mikä johtaa eläketapahtumaan. Tämän sairauden perusteella hänelle maksetaan kyseisen kalenterivuoden puolella 2/3 palkkaa 72 kalenteripäivältä, minkä jälkeen palkkaa ei asianomaisena kalenterivuonna makseta. Seuraavan kalenterivuoden alusta lukien hänelle maksetaan 108 kalenteripäivältä 2/3 palkkaa eli hän saa eläketapahtumaan johtavan sairauden perusteella kaikkiaan palkkaa 180 kalenteripäivältä (72 päivää + 108 päivää).

Esimerkki 4

E on kalenterivuoden loppuun mennessä saanut muun sairauden perusteella täyttä palkkaa 15 kalenteripäivältä ja eläkkeelle johtaneen sairauden perusteella täyttä palkkaa 30 kalenteripäivältä. Vuoden vaihteen jälkeen E:lle maksetaan eläkkeelle johtaneen sairauden perusteella täyttä palkkaa vielä 15 kalenteripäivän ajalta ja sen jälkeen 2/3 palkkaa 135 kalenteripäivältä.

39 § Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa

Äitiysvapaan palkallisuus

1. Näyttelijällä on oikeus saada äitiysvapaan 72 ensimmäiseltä arkipäivältä varsinaisen palkkansa edellyttäen, että

- 1) näyttelijä on ollut ao. teatterin palveluksessa työsuhteessa välittömästi ennen äitiysvapaan alkamista vähintään kaksi kuukautta,

2) äitiysvapaata on haettu viimeistään kaksi kuukautta ennen äitiysvapaan aiottua alkamista,

3) työnantajalle esitetään lääkärin tai terveyskeskuksen antama sairausvakuutuslaissa tarkoitettu todistus raskauden kestosta ja lasketusta synnytysajasta.

Soveltamisohje

Näyttelijän perhevapaista on säädetty työsopimuslain 4 luvussa (viittauserä). Palvelussuhteen päättyessä päättyy aina myös oikeus äitiysvapaan palkkaetuihin.

2. Äitiysvapaan palkkaan sovelletaan 35 §:n 5. kohdan määräyksiä.

Soveltamisohje

Teatterin oikeudesta sairausvakuutuslain mukaiseen päivä- ja äitiysrahaan on määräys 40 §:ssä.

3. Erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa ovat palkattomia.

4. Työnantaja ei saa ilman työntekijän suostumusta määrätä vuosilomaa työntekijän äitiys- eikä isyysvapaan ajaksi.

Kokonaissuunnitelman tekeminen

5. Työnantajalle on pyrittävä ilmoittamaan äitiysvapaata haettaessa isyysvapaan ja äitiys- tai isyysvapaata haettaessa vanhempainvapaan käyttämisestä, alkamisesta, pituudesta ja jaksottamisesta.

40 § Työnantajan oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivä- ja äitiysrahaan sekä eräisiin muihin korvauksiin

1. Työnantajalla on oikeus saada sairausloman ja äitiysvapaan ajalta maksettua palkkaa vastaava osa sairausvakuutuslain mukaisesta päivä- ja äitiysrahasta.

Soveltamisohje

Jos päivä- tai äitiysrahaa on jostakin syystä suoritettu näyttelijälle samalta ajalta, jolloin hänelle on suoritettu palkkaetuja, vähennetään palkkaa sairaus- tai äitiysrahan määrällä.

2. Saadakseen sairausloman ja äitiysvapaan ajalta palkkaetuja näyttelijän on noudatettava, mitä sairausvakuutuslain mukaisen päivä- tai äitiysrahan saamiseksi on säädetty tai määrätty. Jos teatteri menettää näyttelijän laiminlyönnin tai toimenpiteiden seurauksena sille kuuluvan etuuden, 35, 37 ja 39 §:n mukaisia palkkaetuja vähennetään menetystä vastaavalla määrällä.

41 § Tilapäinen hoitovapaa

1. Näyttelijällä on oikeus saada työlomaa hänen äkillisesti sairastuneen alle 10 vuoden ikäisen lapsensa tai muun hänen kodissaan pysyvästi asuvan alle 10 vuotiaan lapsen taikka vammaisen lapsensa hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi silloin

kun muuta hoitoa ei ole saatu järjestetyksi. Työlomaa on oikeus saada saman sairauden perusteella enintään neljä työpäivää kerrallaan. Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat eivät saa pitää tilapäistä hoitovapaata samanaikaisesti.

Soveltamisohje

Näyttelijän tilapäisestä hoitovapaasta on säädetty työsopimuslaissa.

Tilapäinen hoitovapaa on tarkoitettu ensisijaisesti lapsen hoidon järjestämistä varten. Vasta silloin, kun tämä ei ole käytännössä mahdollista, näyttelijä voi itse jäädä hoitamaan lasta. Tällöin on kuitenkin pyrittävä siihen, että pääharjoitus ja esitykset eivät vaarannu eivätkä poissaolot lisää harjoituskertoja. Ensin on selvítettävä, voidaanko lapsi hoitaa tavanomaisessa hoitopaikassa tai voivatko muut samassa taloudessa asuvat hoitaa lasta. Ratkaisevaa ovat tosiasialliset hoitomahdollisuudet.

Vammaisella lapsella tarkoitetaan iästä riippumatta henkilöä, jonka hoidontarve on verrattavissa alle 10-vuotiaaseen lapseen ja joka sairastuessaan äkillisesti tulee vamman vuoksi niin avuttomaksi, ettei hän kykene hoitamaan itseään. Vammaisia lapsia ovat kehitysvammaiset lapset, ja vamman vaikeudesta riippuen muut aivo-, raaja-, näkö- tai kuulovammaiset lapset. Vammaisella lapsella ei tarkoiteta kroonisesti sairasta lasta (esim. sokeritauti, allergia, astma tms.). Krooninen sairaus saattaa kuitenkin johtaa tilaan, jossa sairasta lasta on pidettävä vammaisena, esim. vaikea sydänsairaus tai sokeritauti. Näyttelijä on velvollinen tarvittaessa lääkärintodistuksella osoittamaan, onko hänen yli 10 vuoden ikäinen lapsensa edellä sanotulla tavalla vammainen.

Työloman enimmäismäärä on neljä työpäivää. Jos sairaus jatkuu yli neljä työpäivää, voidaan hakemuksesta myöntää harkinnanvaraista (palkatonta) työlomaa.

2. Tilapäisen hoitovapaan ajalta maksetaan varsinainen palkka enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien. Mikäli lapsi sairastuu kesken työvuoron, palkallinen aika on enintään kolme seuraavaa kalenteripäivää. Palkan maksamisen edellytyksenä on, että kumpikin vanhemmista on ansiotyössä kodin ulkopuolella tai toisella vanhemmista ei muutoin tosiasiallisen esteen johdosta ole mahdollisuutta osallistua lapsen hoitoon tai kysymyksessä on yksinhuoltaja. Tosiasiallinen este on sairaalahoito, asevelvollisuuden suorittaminen, reservin kertausharjoitukseen osallistuminen ja toisella paikkakunnalla olo matkan tai opiskelun vuoksi.

Soveltamisohje

Lapsen sairastumispäivää seuraava päivä on ensimmäinen tässä tarkoitettu palkallinen päivä siitä riippumatta, onko lapsi sairastunut näyttelijän vapaapäivänä tai kesken tämän työpäivän. Mikäli lapsi sairastuu kesken työpäivän, maksetaan lapsen sairastumispäivältä yleensä palkka työvuoron loppuun asti ja sairastumispäivää seuraava työpäivä on tässä tarkoitettu ensimmäinen palkallinen työlomapäivä. Palkallista aikaa ovat sairastumispäivää seuraavat kolme peräkkäistä kalenteripäivää siitä riippumatta, ovatko nämä työpäiviä vai eivät.

Jos näyttelijä ei lapsen sairastumispäivänä saavu lainkaan työhön, tämä päivä on ensimmäinen palkallinen työlomapäivä.

Vanhemmalla tarkoitetaan myös aviopuolisoa tai avopuolisoa, joka huoltaa samassa taloudessa asuvia puolison lapsia.

Kodin ulkopuolisella työllä tarkoitetaan muualla kuin varsinaisessa asuinpaikassa suoritettavaa työtä, josta asianomainen saa pääasiallisen toimeentulonsa. Esim. yksityisyrittäjän puoliso voi saada palkallista työlomaa, jos yrittäjän työpaikka ei ole kodissa tai sen välittömässä läheisyydessä.

Jos aviopuoliso opiskelee toisella paikkakunnalla, mutta on lapsen sairastuessa kotona, esim. viikonloppuna, lomalla tms. syystä, toisella puolisoilla ei ole oikeutta palkalliseen työlomaan. Sama koskee asevelvollista tms.

Jos muuta hoitajaa ei lapselle ole saatavana ja esim. puolisoiden työvuorot mahdollisine matka-aikoineen menevät osaksi päällekkäin, on kysymyksessä tässä tarkoitettu palkallinen työloma. Samoin menetellään, jos esim. puolison työmatka tai sairaalassa hoidettavana olo estää häntä tosiasiallisesti hoitamasta lasta.

3. Työnantajalle on ilmoitettava välittömästi tilapäisen hoitovapaan käyttämisestä, sen syystä ja sen arvioidusta kestoajasta. Näyttelijän on esitettävä luotettava selvitys tilapäisen hoitovapaan perusteesta sekä tarvittaessa selvitettävä, ettei toinen lapsen vanhemmista käytä tilapäistä hoitovapaata samanaikaisesti.

Soveltamisohje

Luotettavaksi selvitykseksi lapsen sairastumisesta katsotaan esim. terveydenhoitajan antama tai muu työnantajan hyväksymä selvitys.

42 § Opintovapaa

1. Opintovapaa lakia sovellettaessa

1) palvelussuhde katsotaan päätoimiseksi, mikäli säännöllinen työaika on keskimäärin vähintään 19 tuntia viikossa,

2) synnytyksestä aiheutuvan työkyvyttömyyden katsotaan alkavan synnytyksestä ja päättyvän kuuden viikon kuluttua, ellei lääkärintodistuksesta muuta ilmene.

Soveltamisohje

Opintovapaasta on säädetty opintovapaa laissa (273/79) ja opintovapaa-asetuksessa (864/79).

Seitsemän päivää ylittävää työkyvyttömyysaikaa ei lueta opintovapaaksi, vaan se on yleensä sairauslomaa. Työkyvyttömyyden päättyttyä opintovapaa jatkuu.

Mikäli opintovapaalla oleva anoo äitiysvapaata, keskeytetään opintovapaan vuoksi myönnetty työloma kahdeksannesta työkyvyttömyyspäivästä lukien. Tällöin ensimmäisenä työkyvyttömyyspäivänä pidetään synnytyspäivää ja työkyvyttömyyden katsotaan jatkuvan kuusi viikkoa synnytyksestä, ellei työkyvyttömyys lääkärintodistuksen mukaan ole alkanut aiemmin tai kestä kauempaa. Kyseinen aika (viisi viikkoa tai lääkärintodistuksen mukainen tätä pidempi työkyvyttömyysaika) on yleensä palkallista äitiysvapaata. Välittömästi tämän äitiysvapaan jälkeen jatkuu opintovapaan vuoksi myönnetty työloma.

2. Opintovapaa lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna ammattiyhdistyskoulutuksena pidetään liitteenä 6 olevan näyttelijän koulutus sopimuksen 5 §:ssä tarkoitettua koulutusta. Ammattiyhdistyskoulutus ajasta jätetään kuitenkin enintään 30 kalenteripäivää saman kalenterivuoden aikana lukematta opintovapaa-ajaksi, mikäli teatteri on maksanut näyttelijälle palkkaetuja sanotulta ajalta.

3. Opintovapaalain mukaisena koulutuksena pidetään myös koulutussopimuksen 4 §:ssä tarkoitettua ilmaisuteknistä sekä muuta perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta, ja se luetaan 1. kohdassa tarkoitetuksi opintovapaa-ajaksi.

43 § Eräät työlomat

1. Reservin kertausharjoituksiin tai pelastustoimilain (561/99) 53 §:n 1 momentin nojalla väestönsuojelukoulutukseen määrätyle maksetaan kertausharjoitusten tai väestönsuojelukoulutuksen ajalta varsinainen palkka vähennettynä reserviläispalkan tai vastaavan korvauksen määrällä.
2. Työpäiväksi sattuvat 50- ja 60-vuotispäivät, oma vihkiäispäivä tai parisuhteen rekisteröimispäivä, avio- tai avopuolison, rekisteröidyn parisuhteen osapuolen, vanhemman, em. puolison vanhemman, lapsen, veljen ja sisaren hautajaispäivä sekä asevelvollisuuslain mukainen kutsuntapäivä ovat palkallisia vapaapäiviä.

Soveltamisohje

Vapaapäiväksi sattuvat tai vuosiloma-aikaan ajoittuvat em. päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaa vapaapäivää muuna ajankohtana.

3. Työnantaja harkitsee, maksetaanko muun kuin edellä tässä luvussa mainitun syyn vuoksi myönnetyn työloman ajalta palkkaa ja jos maksetaan, niin minkä verran. Sama koskee poissaoloa muun päteven syyn vuoksi, vaikka työlomaa ei ole myönnetty.
4. Tämän pykälän soveltaminen ei saa vaarantaa pääharjoituksia eikä esityksiä eikä lisätä harjoituskertoja.

Soveltamisohje

Harkinnanvaraisella työlomalla tarkoitetaan sellaisia työlomia, joita teatteri ei ole lain tai sopimusmääräyksen perusteella velvollinen myöntämään, esim. sairauden, tapaturman, raskauden tai synnytyksen vuoksi.

Sopimusosapuolten mielestä olisi teattereissa syytä omaksua mahdollisimman yhdenmukainen käytäntö harkinnanvaraisten työlomien myöntämisen perusteista, palkallisuudesta jne. ja tiedottaa nämä perusteet työntekijöille.

VI LUKU: ERITYISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

44 § Ryhmähenkivakuutusta vastaava taloudellinen etu

Työnantaja suorittaa teatterin palveluksessa olleen näyttelijän kuoltua ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen edun siten, kuin siitä on työehtosopimuksin sovittu kuntien työntekijäin osalta.

45 § Työnantajan hankkimat/näyttelijän omat varusteet

Työnantaja hankkii kaikki esityksen vaatimat varusteet. Jos näyttelijä käyttää omia varusteitaan, työnantaja maksaa hänelle korvauksen, josta sovitaan erikseen. Työnantajan varustetta tai materiaalia ei saa käyttää muuhun kuin työnantajan osoittamaan tarkoitukseen. Jos näyttelijä hävittää hänelle luovutetun varusteen, hän on korvausvelvollinen. Vastaavasti työnantaja korvaa näyttelijän varusteen sen vahingoittuessa työnantajan työssä.

46 § Tekijänoikeuksiin liittyvät määräykset

1. Esityksessä tai harjoituksessa otetun valokuvan taikka ääni- tai kuvatallenteen teatteri voi korvauksetta käyttää ja esittää julkisesti epäkaupallisessa tarkoituksessa toimintansa esittelemiseksi ja ohjelmistonsa markkinoimiseksi. Käyttämiseen tai julkiseen esittämiseen ei saa liittyä muun toiminimen mainontaa.

Teatteri voi luovuttaa tallenteen Teatterimuseon arkistoon kulloinkin voimassa olevan Teatterimuseon audiovisuaalista arkistoa koskevan teatterialan järjestöjen ja Teatterimuseon välisen sopimuksen mukaisesti.

2. Näyttelijällä on oikeus tutustua ennakolta siihen informaatioon, jonka teatteri hänestä henkilönä julkistaa.
3. Teatterin toimesta harjoitettua ohjelmaa tai osia siitä saa esittää vain teatterin toimesta tai luvalla. Lisäksi on otettava huomioon tekijänoikeuslain määräykset.

47 § Työskentely muun työnantajan palveluksessa

1. Työaikana tehtävään muuhun työhön tulee pyytää kirjallinen lupa.
2. Näyttelijän työstä toisessa teatterissa näyttelijä ilmoittaa työnantajalle.
3. Em. määräykset eivät sido näyttelijää loman aikana.

Viittausmääräys

Työsopimuslain 3 luvun kilpailevaa toimintaa koskeva 3 §.

48 § Vuosittaiset lahjanäytännöt

Työnantaja antaa, mikäli mahdollista, vuosittain hakemuksesta yhdelle tai useammalle näyttelijälleen yhteisen lahjanäytännön kotimaista tai ulkomaista opiskelua varten tai sen korvauksena näyttelijäyhdistyksen kanssa sovitun summan.

49 § Näyttelijän oikeus lääkärissä käynteihin

Näyttelijä voi maksutta kääntyä teatterin osoittaman lääkärin puoleen. Lisäksi näyttelijällä on oikeus teatterin kustannuksella kääntyä teatterin osoittaman korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkärin puoleen. Muista erikoislääkäripalveluista päättää työnantaja.

50 § Päihdeasioiden käsitleminen

Näyttelijään sovelletaan soveltuvin osin kuntien päihdeohjelmaa.

51 § Understudy-tehtävät

Soveltamisohje

Understudy-määräyksellä tarkoitetaan tehtävää, jossa näyttelijä opettelee ja pitää yllä jonkun toisen näyttelijän roolia asettuakseen tarvittaessa hänen tilalleen. Understudy-järjestelmää voidaan käyttää turvaamaan vain teatterin kannalta merkittäviä produktioita tilanteissa, joissa esityksiä ei voida muutoin turvata.

Teatteri ilmoittaa produktion roolijaon yhteydessä keskeiset understudy-tehtävät.

Näyttelijälle määrättyyn understudy-tehtävään on osoitettava riittävä määrä harjoitusaikaa, jotta rooli on sen vaatavuus huomioon ottaen mahdollista esittää. Roolin suorittamiseen liittyviin työturvallisuuskäsitteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Vierailijoiden osalta tulee aina erikseen työsopimuksessa sopia understudy-tehtävien teettämisen mahdollisuudesta ja korvaamisesta.

Soveltamisohje

Teatterissa laaditaan yhteistyössä näyttelijöiden ja teatterin edustajien välillä paikallinen toimintamalli understudy-työn harjoittamisesta, ylläpitämisestä, esittämisestä ja korvaamisesta.

Teatterin on hyvissä ajoin arvioitava ohjaajan kanssa understudy-tehtävän laajuus ja suunniteltava harjoitukset siten, että understudy-tehtävät voidaan huomioida riittävästi ja asianmukaisesti sekä tiedotettava tästä asianomaiselle understudy-tehtävään määrätylle ja työryhmälle.

Roolin ylläpitämisestä tulee huolehtia siten, että jokaista alkavaa neljää viikkoa kohden osoitetaan 4 tuntia työaika.

Jos understudy-tehtävään ei voida osoittaa riittävää määrää työaikaan mahtuvaa harjoitusaikaa, on understudy-tehtävän harjoitusaikataulusta ja mahdollisesti tarvittavan ylimääräisen työn korvaamisesta sovittava.

A-roolin understudyille on järjestettävä mahdollisuus yhteen läpimeneen ennen julkista esitystä.

VII LUKU: TYÖEHTOSOPIMUKSEN TULKINTAERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

52 § Neuvottelumenettely

1. Työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskeva erimielisyys on työnantajan edustajan ja toisaalta työntekijän tai häntä edustavan luottamusmiehen pyrittävä välittömästi neuvonpidolla selvittämään.
2. Mikäli asiaa ei saada edellä tarkoitettulla tavalla selvitettyksi, voidaan se siirtää tehtävään määrätyn, työnantajaa edustavan toimihenkilön ja paikallisen ammattiyhdistyksen kesken neuvoteltavaksi (paikallisneuvottelut).
3. Ellei paikallisneuvotteluissa päästä ratkaisuun, voi sopimukseen osallinen saattaa asian käsiteltäväksi liittoneuvotteluissa, joita käydään allekirjoittaneiden järjestöjen kesken.
4. Vaatimus liittoneuvottelujen käymisestä on puhevallan menettämisen uhalla tehtävä kolmen kuukauden kuluessa paikallisneuvottelujen päättymisestä.
5. Riidan laadusta tai muista erityisistä syistä johtuen voi sopimukseen osallinen saattaa työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevan erimielisyyden suoraan käsiteltäväksi liittoneuvotteluissa.
6. Paikallisneuvottelut on aloitettava kahden viikon ja liittoneuvottelut kolmen viikon kuluessa siitä, kun vastapuolelle on annettu vaatimus, jossa neuvottelujen kohteeksi tulevat asiat on ilmoitettu, elleivät osapuolet sovi pitemmästä määräajasta. Liittoneuvottelujen käymistä koskeva vaatimus on jätettävä kirjallisesti.
7. Neuvottelut katsotaan päättyneiksi sinä päivänä, jona neuvotteluosapuolet ovat yhteisesti niin todenneet, tai kun jompikumpi neuvotteluosapuolista on kirjallisesti ilmoittanut katsovansa neuvottelut omalta osaltaan päättyneiksi.
8. Paikallis- ja liittoneuvotteluissa pidetään pöytäkirjaa, joka tarkastetaan neuvotteluosapuolten sopimalla tavalla. Niissä tapauksissa, jolloin paikallisneuvottelut eivät johda tulokseen ja toinen osapuoli haluaa saattaa asian liittoneuvotteluissa käsiteltäväksi, on paikallisneuvottelusta laaditussa pöytäkirjassa selostettava erimielisyyden aiheena oleva asia sekä molempien osapuolten kanta. Pöytäkirjasta on lähetettävä kappale molemmille sopimusosapuolille.

53 § Neuvottelu- ja kanneoikeuden vanhentuminen

1. Työehtosopimukseen perustuvaa vaatimusta koskevan riidan ratkaisemiseksi on neuvotteluja puhevallan menettämisen uhalla vaadittava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana vaatimuksen perusteena oleva tapahtuma on sattunut tai olosuhde syntynyt.

2. Kannetta työtuomioistuimessa ei saa panna vireille ennen kuin on käyty tässä sopimuksessa tarkoitetut liittoneuvottelut. Kanne työtuomioistuimessa on puhevallan menettämisen uhalla pantava vireille neljän kuukauden kuluessa liittoneuvottelujen päättymisestä.

LIITE 1: VIERAILEVAN NÄYTTELIJÄN SOPIMUS

Tämä sopimus ja sen vähimmäispalkkiot on hyväksytty ammattiteattereiden palveluksessa olevan näyttelijän vierailusopimukseksi.

Teatterin nimi: _____ ottaa

Näyttelijän nimi: _____ esiintymään

_____ nimisessä näytelmässä

_____ osassa

seuraavin sopimusehdoin:

1. Osa luokitellaan A / B tehtäväksi.

Osaluokittelussa tulee ottaa huomioon roolihenkilön asema näytelmän kokonaisuudessa. Osaluokittelun suorittavat näytelmän ohjaaja ja taiteellinen johto.

2. Sopimus on voimassa ____ / ____ 20____ - ____ / ____ 20____.

3. Näytelmän arvioidun valmistautumisaikataulun puitteissa sijoitetaan näytelmän harjoitukset ajalle ____ / ____ 20____ - ____ / ____ 20____.

Ensi-ilta on ____ / ____ 20____.

4. Palkkioksi näyttelijä saa _____ euroa/näytäntö/pääharjoitus.

Palkkion määräytymisperusteena on mm. näyttelijän työkokemus, koulutus ja ammatinhallinta.

Harjoituksesta maksetaan 50 prosenttia näytäntöpalkkiosta.

Näytäntöpalkkio taataan vähintään 15 esityskerralta.

Jos työlistalla ollut näytäntö teatterista johtuvasta syystä peruutetaan vähemmän kuin 10 vuorokautta ennen näytäntöä, näyttelijälle maksetaan 75 prosenttia näytäntöpalkkiosta.

Jos työlistalla ollut harjoitus teatterista johtuvasta syystä peruutetaan vähemmän kuin 10 vuorokautta ennen harjoitusta, näyttelijälle maksetaan 75 prosenttia harjoituspalkkiosta.

5. Vähimmäispalkkiot sisältyvät esitykseen, valmistavaan tai pääharjoitukseen käytettävänä työaikana korkeintaan 4 tuntia. Mikäli käytetty työaika ylittää 4 tuntia, maksetaan ylittävältä osin tuntipalkka, joka saadaan jakamalla esityspalkkio 7,5:llä. Ylitykset lasketaan ja korvataan kultakin alkavalta puolelta tunnilta.

Soveltamisohje:

Minimipalkkio, jos esitykseen käytetty aika 4,5 h = minimipalkkio + 1/2 h palkka

Minimipalkkio, jos esitykseen käytetty aika 5,0 h = minimipalkkio + 1 h palkka

6. Sunnuntaityökorvauksena maksetaan tehtävän edellyttämä palkkio kaksinkertaisena.
7. Vuosilomakorvaus määräytyy vuosilomalain 9 §:n mukaisesti kuitenkin siten, että lomakorvauksen suuruus on 12 prosenttia vuosilomalain 9 §:ssä tarkoitetusta palkasta. Lomakorvaus maksetaan viimeisen palkkionmaksun yhteydessä. Jos työsuhde jatkuu seuraavalle näytäntökaudelle maksetaan lomakorvaus (edellisen) näytäntövuoden päättyessä.
8. Palkka maksetaan kerran kuukaudessa kunkin kuukauden viidentenätoista/viimeisenä päivänä.
9. Edellä 3 §:ssä määriteltyä harjoitusajanjaksoa on pyrittävä noudattamaan, ellei ole erityisiä syitä sen muuttamiseen. Harjoitusaikataulu annetaan tiedoksi kuten vakituisille näyttelijöille.
10. Sopimusta uusittaessa siihen tulee mahdollisuuksien mukaan liittää alustava näytäntösuunnitelma kulloinkin näytäntökauden alussa koko näytäntökaudeksi.
11. Teatteri korvaa vierailijan matkakulut kaikilta vierailupäiviltä kunnallisen matkustusohjesäännön mukaisesti.
Matkustamisesta on sovittu _____
Majoituksesta on sovittu _____
12. Teatteri antaa vierailusopimuksen päättyessä näyttelijälle työtodistuksen.
13. Jos näyttelijä syyllistyy rikkomukseen, joka voimassa olevan näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen mukaan voi johtaa erottamiseen tai jos jompikumpi sopijapuoli ilman toisen sopijapuolen suostumusta katkaisee työsuhteen, maksakoon toiselle sopijapuolelle 15 näytännön palkkiota vastaavan summan.
14. Muissa suhteissa, kuin tässä sopimuksessa sovitussa, kumpikin sopijapuoli sitoutuu noudattamaan näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen määräyksiä.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka: _____ p:nä _____ kuuta 20 _____

_____
Teatteri

_____
Näyttelijä

LIITE 2: VIERAILUSOPIMUKSEN VÄHIMMÄISPALKKIOT

Palkkiot

1.3.2014 lukien:

A-rooli 179,22 euroa

B-rooli 149,87 euroa

1.7.2014 lukien:

A-rooli 180,60 euroa

B-rooli 151,02 euroa

1.7.2015 lukien:

A-rooli 181,32 euroa

B-rooli 151,62 euroa

Korotukset tämän jälkeen sopimuskauden korotusten mukaisesti.

LIITE 3: NÄYTTELIJÄIN KIERTUESOPIMUS JA MATKAOHJESÄÄNTÖ

1 § Yleistä

1. Tämä liite koskee matkoja ja teatterin ulkopuolella tapahtuvia näytäntöjä kotimaassa. Muista vierailuista sovitaan kussakin tapauksessa näyttelijäyhdistyksen kanssa.
2. Näyttelijälle ilmoitetaan työsopimusta solmittaessa teatterissa vallitseva kiertuekäytäntö.
3. Kulkeminen ja kuljetus työnantajan määräämästä lähtöpaikasta tehtävän varsinaiseen suorituspaiikkaan ja sieltä lähtöpaikkaan palaaminen luetaan työaikaan.
4. Jos virkamatkaksi luettavasta matkasta suoritetaan matkakustannusten korvaus ja mahdollinen päiväraha, luetaan matkaan käytetystä ajasta työajaksi ainoastaan se aika, joka on kulunut virkatehtäväksi luettavien tehtävien suorittamiseen. Sen johdosta, että työntekijä on käyttänyt työaikaansa virkamatkaksi luettavan matkan suorittamiseen, älköön hänen työaikaansa pidennettävä.

2 § Matkakustannusten korvaukset

1. Sen lisäksi, mitä tässä liitteessä on sovittu, matkakustannusten korvaukset määräytyvät kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen mukaisesti.
2. Korvaukseen oikeuttava matka ei ole matka asunnosta toimi-, työ- tai kokoontumispaikkaan ja takaisin (työmatka).
3. Virkamatkaksi luettavaksi matkaksi katsotaan sellainen työnantajan asiassa tehty matka, joka ei kuulu työntekijän tavanomaisiin tehtäviin ja joka perustuu asianomaisen teatterin hallintoelimen tai johdon antamaan määräykseen.
4. Virantoimitusmatkaksi luettavaksi matkaksi katsotaan matka, joka liittyy työntekijän tavanomaisiin tehtäviin ja suoritetaan teatterin toiminta-alueella tai sen ulkopuolella yhden matkavuorokauden aikana. Kuitenkin sellainen matka, joka kuuluu työntekijän tavanomaisiin tehtäviin, katsotaan virkamatkaksi luettavaksi matkaksi, mikäli jo matkaa järjestettäessä tiedetään, että sen aikana joudutaan majoittumaan ja yöpymään.

3 § Erityisiä määräyksiä

1. Edellä 1 §:n 1. kohdassa tarkoitetuista matkoista ilmoitetaan samalla tavalla kuin teatterin muustakin työstä lähtö- ja arvioituine paluuaikoinen.
2. Virantoimitusmatkaksi luettavilla matkoilla matkoihin kulunut sekä näytäntöjen välinen aika on työaikaa.

3. Lähtö matkalle voi tapahtua aikaisintaan kymmenen tuntia edellisen työpäivän tai kaksi tuntia edellisen työjakson päättymisen jälkeen, jollei paikallisesti toisin sovita.
4. Virka- ja virantoimitusmatkaksi luettava matka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin matkan ja työntekijän hoidettavien tehtävien tarkoituksenmukaisen suorittamisen kannalta on mahdollista.
5. Jos näyttelijän kiertue- ja matkaohjesäännössä tarkoitettu työ jatkuu klo 00.00 jälkeen, luetaan työaika edelliseen vuorokauteen kuuluvaksi.

LIITE 4: PAIKKAUSOHJESÄÄNTÖ

1 §

Jos näyttelijä joutuu asettumaan toisen näyttelijän tilalle ja oppimaan hänen tehtävänsä kahdessa päivässä tai sitä lyhyemmällä valmistautumisajalla, hän saa vakinaisen palkkansa lisäksi 15 tunnin palkan jokaiselta alkavalta 30 riville kirjoitetulta A4-kokoiselta sivulta.

2 §

Jos näyttelijä saa tehtävänsä varten valmistautumisaikaa enemmän kuin kaksi päivää, teatterilla on oikeus paikkauskorvauksen suuruutta laskiessaan ottaa vähennyksenä huomioon 45 riviä päivässä puolen päivän tarkkuudella niiltä päiviltä, jolloin näyttelijä ei tee muuta teatterin hänelle määräämää työtä. Jokaisesta tämän jälkeen annettavasta harjoituskerrasta teatterilla on oikeus vähentää korvattavasta rivimäärästä 22.

3 §

Korvattavien rivien laskemisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- puherivi on 60 kirjainpaikan, laulurivi kolmen laulettuun tahdin ja runorivi yhden säkeen pituinen;
- puherepliikin 10 kirjainpaikan loppuriviä ei oteta huomioon;
- parenteeseja ei oteta huomioon;
- isku lasketaan yhdeksi riviksi.

4 §

Jos tehtävän merkitys on suurempi kuin riviluku edellyttää, on palkkiosta sovittava etukäteen kussakin tapauksessa erikseen.

5 §

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi teatteri ja näyttelijä voivat paikkauskorvauksesta sopiessaan ottaa huomioon myös tehtävän vaativuuden, tuttuuden ja syventymisajan.

6 §

Mikäli erittäin pakottavista syistä joudutaan tilanteeseen, jossa näyttelijä joutuu asettumaan toisen näyttelijän tilalle niin poikkeuksellisen nopeasti ja niin harvoin esiintymiskertoina, että hän esiintyy rooliviikossa kädessään, maksetaan hänelle 50 % täysimääräisestä paikkauskorvauksesta. Osapuolet sitoutuvat mahdollisuuksien mukaan välttämään tällaisia tilanteita.

7 §

Kiistanalaisissa kysymyksissä arvion suorittavat teatterin taiteellinen johto ja luottamusmies.

8 §

Paikkaustapauksissa näyttelijälle suoritetaan korvauksena vähintään 15 tunnin palkka ja enintään korkein teatterissa näyttelijälle maksettu henkilökohtainen palkka.

9 §

Paikkaustapaukseksi ei katsota tehtävää, jonka näyttelijä saa

- työryhmän sisällä vaihdossa toisen näyttelijän kanssa harjoitusajalla, kun kohtuullinen määrä harjoituskertoja on vielä jäljellä;
- palatessaan sairaus-, äitiys-, opinto- tai muulta vastaavalta lomalta tai vapaalta entiseen rooliinsa, jolloin häneen sovelletaan työehtosopimuksen 5 §:n 8. kohdan määräyksiä.

10 § Vierailevan näyttelijän käyttäminen paikkaustehtävissä

1. Tätä sopimusta sovelletaan myös vierailevaan näyttelijään, jonka vähin palkkio paikkaustapauksessa on kaksi ylimääräistä näytäntöpalkkiota. Teatterilla on oikeus vähentää paikkauskorvauksen sivumäärästä annettua valmistautumisaikaa vastaava oppimisvelvollisuus, joka on 45 riviä vuorokaudessa, jolloin annetuista harjoituksista ei suoriteta lisävähennyksiä.
2. Vierailut, joissa näyttelijä asettuu toisen näyttelijän tilalle hänelle entuudestaan tuttuun tehtävään eikä näin ollen joudu oppimaan tehtävänsä poikkeuksellisen nopeasti, jäävät nämä sopimuksen ulkopuolelle ja palkkiosta tulee sopia kussakin tapauksessa erikseen.

LIITE 5: VAPAAALIPPUSOPIMUS

1. Teatterin kuukausipalkkaisella näyttelijällä on oikeus saada näytäntökuukaudessa vähintään neljä vapaalippua muihin kuin ensi-iltanäytäntöihin. Tarkemmasta käytännöstä sovitaan teatterikohtaisesti.
2. Vapaalipuista peritään teatterikohtaisesti määritelty perusmaksu. Näin kertyneistä vapaalipputulosta vähintään puolet luovutetaan teatterin opintorahastolle.
3. Opintorahaston hallinnossa on teatterin henkilökunnalla ja johtokunnalla tasaveroinen edustus. Rahasto tekee ehdotuksen vapaalippujen hinnasta (perusmaksusta) ja jakaa kertyneistä varoista koulutusapurahoja teatterin henkilökunnalle.
4. Perusmaksua korkeampaa vapaalippuhintaa perittäessä ei teatteri ole velvollinen maksamaan korotuksen osalta rahastolle lisäosuutta.
5. Näyttelijän perheen jäsenet pääsevät teatterin näytäntöihin asianomaisessa teatterissa sovitun käytännön mukaisesti.
6. Tällä sopimuksella ei huononnetta teattereiden olemassa olevia vapaalippu- ja opintorahastokäytäntöjä.

LIITE 6: NÄYTTELIJÄN KOULUTUSSOPIMUS

1 § Soveltamisala

Tämän sopimus koskee ammattiteattereita ja niiden palveluksessa olevia kuukausipalkkaisia näyttelijöitä.

2 § Jatkuvan koulutustoiminnan periaate

Sopijapuolet ovat yksimielisiä siitä, että yhteiskunnan kehittyminen, teatteritekniikan ja teatterityön luonteen muuttuminen ja erikoisvaatimusten täyttäminen edellyttävät jatkuvaa koulutustoimintaa. Sopijapuolet kehottavat suhtautumaan myönteisesti tällaiseen koulutukseen.

3 § Koulutussuunnitelma

Näyttelijöiden ammatillinen osaaminen sekä osaamisen vaatimuksissa tapahtuvat muutokset arvioidaan vuosittain yhdessä näyttelijöiden kanssa. Arvioiden perusteella laaditaan vuosittainen koulutussuunnitelma, jonka toteuttamista seurataan yhteistoiminnassa.

4 § Ilmaisutekninen ja muu perus-, jatko- ja täydennyskoulutus

1. Teatteri myöntää näyttelijälle, joka on saanut valtion taiteilija-apurahan vähintään puoleksi vuodeksi, anomuksesta palkatonta työlomaa koulutusta varten vähintään kaksi (2) kuukautta sopivaksi katsomanaan ajankohtana, esimerkiksi seuraavan näytäntökauden alusta, edellyttäen, että näyttelijä on jättänyt anomuksensa teatterille kahdeksan (8) kuukautta ennen koulutuksen tai kurssin alkamista. Teatteri pyrkii järjestämään työlomaa myös muuna aikana edellyttäen, että anomus on jätetty teatterille riittävän ajoissa. Myönnetty kahden kuukauden työloma ei vaikuta vähentävästi näyttelijän vuosilomaan eikä muihin palveluksen jatkumiseen liittyviin etuuksiin.
2. Teatteri voi lähettää näyttelijän hänen ammattiinsa liittyviin koulutustilaisuuksiin, jolloin teatteri korvaa näyttelijälle tästä aiheutuneet suoranaiset kustannukset (kurssimaksu, kurssiaineiston hankintakulut sekä matka- ja majoituskustannukset) hänen kuukausipalkkaansa vähentämättä. Matkakustannusten korvaus ja päiväraha suoritetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvaamista koskevien määräysten mukaisesti.
3. Ammatilliseksi koulutukseksi sopijapuolet hyväksyvät Teatterikorkeakoulun, Tampereen yliopiston ja yhdessä järjestämänsä tai hyväksymänsä ammattikurssit. Niihin hyväksytyille näyttelijälle teatteri myöntää riittävän ajoissa jätetyn anomuksen perusteella joko kokonaan tai osittain palkallista työlomaa kalenterivuodessa vähintään
  - yhdelle näyttelijälle, mikäli teatterin näyttelijämäärä on 20 tai sitä pienempi,
  - kahdelle näyttelijälle, mikäli teatterin näyttelijämäärä on 21 tai sitä suurempi.

Soveltamisohje

Osittainen palkallinen työloma tulee kysymykseen silloin, kun näyttelijä on koulutustaan varten saanut taloudellista tukea teatterilta tai muulta yhteisöltä.

5 § Ammattiyhdistyspoliittinen ja vastaava koulutus

1. Yhteistyön parantamiseksi ja työrauhan ylläpitämiseksi sopijapuolet suosittavat osapuolten yhteistä työsuhdeasioihin ja työturvallisuuteen liittyvää koulutustoimintaa.
2. Luottamusmiehen, varaluottamusmiehen ja/tai työsuojeluvaltuutetun, joka voi olla sama henkilö, osallistuessa sopijapuolten yhdessä järjestämiin tai näiden hyväksymiin koulutustilaisuuksiin teatteri korvaa henkilön kuukausipalkkaa vähentämättä kurssista aiheutuneet suoranaiset kustannukset, kuitenkin enintään viideltä työpäivältä näytäntövuodessa. Matkakustannusten korvaus ja päiväraha suoritetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvaamista koskevien määräysten mukaisesti.

LIITE 7: LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

1 § Soveltamisala

Tämä sopimus koskee ammattiteattereita ja niiden palveluksessa olevia kuukausipalkkaisia näyttelijöitä.

2 § Luottamusmiesjärjestelmän tarkoitus

Luottamusmiesjärjestelmän tarkoituksena on omalta osaltaan edistää Suomen Teatterit ry:n ja Suomen Näyttelijäliiton välillä solmitun näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen noudattamista, työnantajan ja näyttelijän välillä syntyvien erimielisyyksien tarkoituksenmukaista, oikeudenmukaista ja nopeaa selvittämistä sekä työrauhan säilyttämistä.

3 § Luottamusmies

1. Luottamusmiehellä tarkoitetaan näyttelijää, jonka teatterin näyttelijäyhdistys on valinnut edustajakseen hoitamaan tässä sopimuksessa tarkoitettuja tehtäviä.
2. Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen teatterin palveluksessa oleva näyttelijä sekä perehtynyt näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen säännöksiin, määräyksiin ja sopimukseen sekä asianomaisen teatterin olosuhteisiin.

4 § Varaluottamusmies

1. Varaluottamusmiehen hoitaessa luottamusmiehen tehtäviä häneen sovelletaan tämän liitteen määräyksiä.
2. Luottamusmies ja varaluottamusmies voivat tarvittaessa jakaa tehtävien hoitamisen. Työnjaosta ilmoitetaan työnantajalle. Kuukausikorvaus maksetaan luottamusmiehelle, ellei osapuolten välillä toisin sovita.

5 § Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen valitseminen

1. Teatterin näyttelijäyhdistys valitsee luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen. Vaali voidaan suorittaa myös työaikana ja -paikalla, mikäli vaalin järjestäminen ei häiritse teatterin toimintaa.
2. Valitusta luottamusmiehestä ja varaluottamusmiehestä on kirjallisesti ilmoitettava teatterille.

6 § Luottamusmiehen tehtävät

Luottamusmiehen tehtävänä on

- 1) edustaa näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa sitä näyttelijäyhdistystä, joka on hänet valinnut,

- 2) välittää luottamusmiestoimintaan liittyviä tietoja ja ilmoituksia teatterin ja näyttelijöiden välillä.

7 § Tietojen ja selvitysten saanti

Jos syntyy erimielisyyttä tai epäselvyyttä näyttelijän palkasta tai muista näyttelijän teatterityöehtosopimukseen liittyvistä asioista, tulee luottamusmiehen saada kaikki kysymyksessä olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

Luottamusmiehellä on oikeus tarkastaa edustamiensa näyttelijöiden kirjalliset työsopimukset.

8 § Neuvottelujärjestys

Palkkausta ja näyttelijän teatterityöehtosopimuksen ehtoja koskevat erimielisyydet pyritään selvittämään teatterin edustajan ja luottamusmiehen välisellä neuvonpidolla. Jos asiaa ei edellä mainitulla tavalla saada selvitettyksi, noudatetaan näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen 52 – 53 §:n mukaista neuvottelujärjestystä.

9 § Luottamusmiehen asema

1. Näyttelijä on velvollinen noudattamaan näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksen määrittelemää työsopimusta koskevia määräyksiä ja sopimuksia, työaika, esimiestensä antamia määräyksiä sekä muita työsuhteesta johtuvia velvoitteita siitä huolimatta, että hän toimii luottamusmiehenä.
2. Näyttelijän tehtäviä lukuun ottamatta luottamusmiehenä toimivalle näyttelijälle ei ilman hänen suostumustaan saa määrätä lisätehtäviä. Häntä ei myöskään saa siirtää toiseen tehtävään, jonka palkkaus on aikaisemmasta tehtävästä maksettavaa palkkaa alempi.
3. Työnantaja voi myöntää perustellusta syystä luottamusmiehelle luottamusmiestehävien hoitamista varten tilapäistä vapaata.
4. Luottamusmies saa lukea työajakseen sen ajan, jonka hän vapaa-aikanaan käyttää luottamusmiestoimeen kuuluvien tehtävien suorittamiseen. Kun tällaiseen tehtävään kulunut aika voi muodostua myös ylityöksi, tämä seikka on otettava huomioon annettaessa luottamusmiehelle tehtäviä suoritettavaksi vapaa-aikana. Vapaa-ajalla tehtävästä työstä on sovittava työnantajan kanssa.

Soveltamisohje

Luottamusmiehen tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tärkeät kokoukset ja tapaukset on järjestettävä siten, että luottamusmiehen osallistumiselle ei ole esteitä. Mikäli ne joudutaan sijoittamaan säännöllisen työajan ulkopuolelle on niiden järjestämisestä ja korvaamisesta sovittava.

10 § Luottamusmiehen toimitilat

Luottamusmiehelle on pyrittävä järjestämään sopiva tila, jossa hän voi säilyttää luottamusmiestehtävien hoitamista varten tarvittavia asiakirjoja ja toimistovälineitä.

11 § Luottamusmiehen koulutus

Luottamusmiehelle ja varaluottamusmiehelle varataan mahdollisuuksien mukaan tilaisuus osallistua sellaiseen koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään hänen pätevyytään luottamusmiestehtävien hoitamisessa.

12 § Vierailevien näyttelijöiden luottamusmies

Tässä sopimuksessa tarkoitettu luottamusmies edustaa myös vierailevaa näyttelijää, joka on valtuuttanut luottamusmiehen tähän tehtävään.

13 § Luottamusmieskorvaus

Luottamusmieskorvaus on 53 euroa kuukaudessa, jos edustettavia näyttelijöitä on vähintään viisi. Alle viittä näyttelijää edustavan luottamusmieskorvaus on 50 euroa kuukaudessa.

LIITE 8: TYÖPAIKKADEMOKRATIASOPIMUS

1 § Näyttelijäin edustus teatterin hallituksessa

1. Teatterin hallitukseen valitaan kaksi näyttelijäyhdistyksen ehdottamaa näyttelijää, joista yksityisissä teattereissa ainakin toisen tulee olla täysivaltainen hallituksen jäsen.
2. Hallituksen näyttelijäedustajat saavat rajoituksitta ottaa osaa hallituksen yleis- ja yksityiskohtaiseen keskusteluun.
3. Teatterin hallituksen työvaliokuntaan tulee kuulua näyttelijäedustus. Teatterin hallituksen muihin keskuudestaan asettamiin jaostoihin ja työryhmiin tulee kuulua näyttelijäedustus hallituksen näyttelijäedustajien harkinnan mukaan.
4. Näyttelijää, joka osallistuu edellä mainitulla tavalla hallituksen työskentelyyn, ei teatteri saa tämän tehtävän johdosta painostaa tai erottaa.
5. Teatterinjohtajia, ohjaajia ja dramaturgeja kiinnitettäessä teatterin hallitus pyytää heistä ensin näyttelijäyhdistyksen lausunnon.
6. Hallituksessa sekä sen asettamissa valiokunnissa ja jaostoissa käsiteltyjä asioita ei saa hallituksen luvatta saattaa muiden tietoon.
7. Hallituksen sekä sen työvaliokunnan ja jaostojen kokoukset pidetään mikäli mahdollista aikana, jona näyttelijäedustajat voivat niihin teatterityön estämättä osallistua.

2 § Neuvottelukunta

1. Neuvottelukunnan tehtävänä on käsitellä teatterikohtaisesti määritellyt henkilökuntaa ja teatterin käytännön työtä koskevat asiat.
2. Neuvottelukuntaan kuuluu teatterin työsuhteessa olevan johdon ja eri työntekijäryhmien keskuudestaan valitsevia edustajia.
3. Neuvottelukunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja muulloinkin jos vähintään kolmasosa neuvottelukunnan jäsenistä niin vaatii. Kokous on neuvottelukelpoinen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kolmasosa neuvottelukunnan jäsenistä on läsnä.
4. Neuvottelukunnan kokousten päätökset tulee saattaa henkilökunnan tietoon.
5. Kokoukset pidetään pääsääntöisesti työaikana. Mikäli ne joudutaan sijoittamaan säännöllisen työajan ulkopuolelle, on niiden järjestämisestä ja korvaamisesta sovittava.

3 § Taiteellinen toimikunta

1. Taiteellisen toimikunnan tehtävänä on käsitellä teatterikohtaisesti määritellyt teatterin taiteellista suunnittelua ja työtä koskevat asiat.
2. Taiteelliseen toimikuntaan kuuluu teatterin johto sekä eri työntekijäryhmien keskuudesta valitsemia edustajia.
3. Taiteellisen toimikunnan puheenjohtaja toimii teatterin taiteellinen johtaja.
4. Taiteellinen toimikunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta ja muulloinkin jos vähintään puolet toimikunnan jäsenistä niin vaatii. Kokous on neuvottelukelpoinen kun puheenjohtaja ja puolet jaoston jäsenistä on läsnä.
5. Kokoukset pidetään pääsääntöisesti työaikana. Mikäli ne joudutaan sijoittamaan säännöllisen työajan ulkopuolelle, on niiden järjestämisestä ja korvaamisesta sovittava.

4 § Tuotantokokous

1. Tuotantokokouksen tehtävänä on käsitellä teatterin tuotantoon liittyviä käytännön asioita.
2. Tuotantokokoukseen osallistuu teatterin johto sekä eri työntekijäryhmien edustajia.
3. Tuotantokokouksen puheenjohtajana toimii teatterin johdon edustaja.

LIITE 9: SOVELTAMISOHJE: NÄYTTELIJÄN VAPAAPÄIVIEN LASKEMINEN TYÖSUHTEEN KESTÄESSÄ OSAN NÄYTÄNTÖVUOTTA

Vapaapäivien lukumäärä näyttelijän työn keskeydyttyä kesken näytäntövuoden työsuhteen alkamisen tai päättymisen johdosta lasketaan siten, että näyttelijän työsuhteeseen sisältyvät kalenteripäivät alkavana tai päättyvänä näytäntövuotena jaetaan kalenterivuoden kalenteripäivien lukumäärällä ja näin saatu osamäärä kerrotaan näytäntövuoden vapaapäivien lukumäärällä (111+vuosiloma). Vapaapäivien lukumäärästä vähennetään näyttelijän ansaitsemat vuosilomapäivät.

Esimerkki 1, kun näyttelijän vuosilomapäiviä vuodessa on 30

Näyttelijän työsuhde päättyy 31.12.

$$153 : 365 \times 111 + \text{vuosiloma} = 59,10 = 59$$

Näyttelijä siis ansaitsee 1.8. - 31.12. 59 vapaapäivää, johon sisältyvät myös vuosilomapäivät.

Esimerkki 2, kun näyttelijän vuosilomapäiviä vuodessa on 30

Näyttelijän työsuhde alkaa 1.2.

$$181 : 365 \times 111 + \text{vuosiloma} = 69,92 = 70$$

Näyttelijä siis ansaitsee 1.2. - 31.7. 70 vapaapäivää, johon sisältyvät myös vuosilomapäivät.

Työnteon keskeydyttyä kesken näytäntövuoden sairaus-, äitiys-, isyys-, vanhempainloman, hoito- tai opintovapaan tai muun työloman vuoksi, ei suoriteta erityisiä laskelmia vapaapäivien suhteen, vaan ne kuluvat ko. lomien aikana.

Toistaiseksi voimassa oleviin työsopimuksiin noudatetaan kaksivuotisten työsopimusten käytäntöä.

Esimerkki 3

Näyttelijä hoitovapaalla 1.8. - 31.1.

Näyttelijälle maksetaan teatterin kesä vapaan ja vuosiloman ajalta palkka vähentämättömänä.

LIITE 10: TEATTERIALAN TYÖEHTOSOPIMUS, VII LUKU: TYÖNTEKIJÄN LOMAUTTAMINEN JA TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMINEN

89 § Työntekijän lomauttaminen

1. Työntekijän lomauttaminen määräytyy kulloinkin voimassa olevan työsopimuslain, yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (viittausmääräys) ja tämän luvun määräysten mukaisesti.

Lomautuksen ennakoilmoitus

2. Jos työnantaja määrää työntekijän lomautettavaksi työn taloudellisista tai tuotannollisista syistä johtuvan vähentymisen vuoksi, työnantajan on lomautuksen välttämättömyyden tultua hänen tietoonsa annettava lomautuksesta välittömästi ja mikäli mahdollista viimeistään kolme kuukautta ennen lomautuksen alkamista ennakoilmoitus asianomaiselle luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen työntekijään myös työvoimaviranomaiselle. Ennakoilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, arvioitu alkamisaika ja kesto sekä lomautettavien työntekijöiden arvioitu lukumäärä ammattiryhmittäin.

Selvittelymenettely (taloudelliset tai tuotannolliset syyt)

3. Ennen kuin työnantaja ratkaisee, onko työntekijöille annettava lomautusilmoitus työn taloudellisista tai tuotannollisista syistä johtuvan pysyvän tai tilapäisen vähentymisen vuoksi, työnantajan on neuvoteltava toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista niiden työntekijöiden tai heitä edustavan luottamusmiehen kanssa, joita asia koskee. Tiettyä työntekijää koskeva asia käsitellään ensisijaisesti työnantajan ja työntekijän välillä. Milloin työnantaja, työntekijä tai luottamusmies sitä vaatii, asiasta on neuvoteltava myös työnantajan ja asianomaisen luottamusmiehen kesken.

Soveltamisohje

Työn muusta kuin tilapäisestä vähentymisestä johtuvaa lomautusperustetta ei ole, jos työnantaja voi työsopimuslain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetuin tavoin kohtuudella sijoittaa työntekijän uudelleen tai kouluttaa hänet uusiin tehtäviin. Työn tilapäisestä vähentymisestä johtuvaa lomautusperustetta ei ole, jos työnantaja voi em. työsopimuslain pykälän tarkoittamalla tavalla kohtuudella järjestää työntekijälle muuta työtä tai työnantajan tarpeisiin sopivaa koulutusta.

Lomautusilmoitus

4. Työntekijää lomautettaessa on noudatettava vähintään yhden kuukauden ilmoitusaikaa.

Soveltamisohje

Lomautusilmoitusaika on pitempi kuin työsopimuslain mukainen ilmoitusaika.

Työnantajalla ei ole työntekijää lomauttaessaan ilmoitusvelvollisuutta työsopimuslain 5 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa työnantajalla ei ole muun syyn kuin lomautuksen vuoksi koko lomautusaikaan kohdistuvaa palkanmaksuvelvollisuutta.

Lomautusta ei voi määrätä alkamaan eikä päättymään työntekijän vapaapäivänä. Lomautuksen tulee siten alkaa ja päättyä sellaisena päivänä, joka ilman lomautusta olisi ollut työntekijän työpäivä.

Lomautuksen siirtäminen

5. Jos työnantajalle ilmaantuu lomautusilmoitusaikana uutta, tilapäistä työtä, työnantaja voi siirtää lomautuksen alkamisajankohtaa ilmoitettua myöhemmäksi. Lomautuksen alkamisajankohtaa voidaan tällä perusteella siirtää vain kerran uutta lomautusilmoitusta antamatta ja enintään sen verran, kuin lomautusilmoitusaikana ilmaantunut työ kestää.

90 § Työsopimuksen päätyminen

Työsopimuksen osa-aikaistaminen, päätyminen ja päättämismenettely määräytyvät työsopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain säännösten mukaisesti (viittausmääräys), ellei jäljempänä 91 § ja 92 §:ssä ole toisin määrätty.

Soveltamisohje

Työsopimuslain työsopimuksen lakkaamista (TSL 6-8 luvut) ja työsopimuksen päättämismenettelyä (TSL 9 luku) koskevia säännöksiä ei ole otettu tämän sopimuksen osaksi lukuun ottamatta 91 §:n 1., 5., 7. ja 8. kohdissa erikseen mainittuja säännöksiä.

91 § Työsopimuksen irtisanominen

Irtisanomisperusteiden ilmoittaminen (työntekijästä johtuva syy tai taloudellinen taikka tuotannollinen syy)

1. Työnantajan on työntekijän pyynnöstä viivytyksettä ilmoitettava tälle kirjallisesti työntekijästä tai taloudellisesta taikka tuotannollisesta syystä tapahtuvan irtisanomisen perusteiden pääkohdat ja työsopimuksen päättymispäivämäärä.

Irtisanomisperusteet (työntekijästä johtuva syy)

2. Työnantaja ei saa irtisanoa työntekijän toistaiseksi voimassa olevaa työsopimusta työntekijästä johtuvasta syystä ilman työsopimuslain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettua asiallista ja painavaa perustetta. Tällaisina irtisanomisperusteina pidetään paitsi syitä, joiden vuoksi työsopimus voidaan työsopimuslain mukaan purkaa, myös sellaisia työntekijästä itsestään johtuvia syitä, kuin töiden laiminlyöminen, työnantajan työjohto-oikeutensa rajoissa antamien määräysten noudattamatta jättäminen, järjestysmääräysten rikkominen, perusteeton poissaolo ja ilmeinen huolimattomuus työssä.

Irtisanomisajat

3. Työnantajan ja työntekijän on irtisanoessaan työsopimuksen noudatettava työsopimuslain 6 luvun 3 §:n mukaisia irtisanomisaikoja, kuitenkin siten, ettei työnantajan

noudatettavaksi säädettyjä lyhyemmistä irtisanomisajoista voida sopia työntekijän vahingoksi. Irtisanomisajat määräytyvät keskeytyksittä jatkuneen palvelussuhteen perusteella.

Soveltamisohje

Jollei muusta sovita, työnantajan noudatettavat irtisanomisajat työsuhteen jatkuttua keskeytyksettä ovat:

- 1) 14 vuorokauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut enintään vuoden
- 2) kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli yhden vuoden mutta enintään neljä vuotta
- 3) kahden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli neljä vuotta mutta enintään kahdeksan vuotta
- 4) neljän kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli kahdeksan vuotta mutta enintään 12 vuotta
- 5) kuuden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli 12 vuotta.

Jollei muusta sovita, työntekijän noudatettavat irtisanomisajat työsuhteen jatkuttua keskeytyksettä ovat:

- 1) 14 vuorokauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut enintään viisi vuotta
- 2) yhden kuukauden irtisanomisaikaa, jos työsuhde on jatkunut yli viisi vuotta.

Laskettaessa palvelussuhteen kestoaikaa, jonka perusteella irtisanomisaika määräytyy, otetaan huomioon vain se aika, minkä työntekijä on ollut keskeytyksettä työnantajan palveluksessa työsuhteessa. Esim. äitiysvapaa, asevelvollisuus tai opintovapaa ei katkaise palvelusuhdetta. Asevelvollisena palveltua aikaa ei kuitenkaan lueta palvelussuhteen kesto aikaan.

Poikkeukset yleisistä irtisanomisajoista

4. Työnantajan ja ohjaajan, dramaturgin, scenografin, koreografin, sekä tanssijan/sirkustaiteilijan on irtisanoessaan työ sopimuksen noudatettava kuuden kuukauden pituista irtisanomisaikaa.

Irtisanomisajan noudattamatta jättäminen

5. Työnantaja, joka ei noudata irtisanomisaikaa, on velvollinen maksamaan työntekijälle täyden palkan irtisanomisajalta.

Jos työntekijä eroaa työstä irtisanomisaikaa noudattamatta, hän on velvollinen irtisanomisajan noudattamatta jättämisestä aiheutuvana kertakaikkisena korvauksena maksamaan työnantajalle irtisanomisajan palkkaa vastaavan määrän. Työnantaja saa pidättää tämän määrän työntekijälle maksettavasta lopputilistä noudattaen mitä työ sopimuslain 2 luvun 17 §:ssä on säädetty työnantajan kuittausoikeudesta.

Mikäli irtisanomisajan noudattamatta jättäminen puolin ja toisin koskee vain osaa irtisanomisajasta, suoritusvelvollisuus koskee vastaavaa osaa irtisanomisajan palkasta.

Lomautetun työntekijän irtisanomisajan palkan menettämisen korvaaminen

6. Työntekijällä, joka työsopimuslain 5 luvun 7 §:n 3 momentin perusteella irtisanoo työsopimuksensa yli 200 päivää kestäneen yhdenjaksoisen ja toistaiseksi toimeenpannun lomautuksen jälkeen, on oikeus saada korvaus irtisanomisajan palkan tai sen osan menettämistä näin aiheutuvasta vahingosta.

Irtisanomisen toimittaminen (työntekijästä johtuva syy)

7. Työnantajan on toimitettava työntekijästä johtuvaan syyhyn perustuva työsopimuksen irtisanominen kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut työnantajan tietoon. Työntekijälle on ennen irtisanomisen toimittamista varattava mahdollisuus tulla kuulluksi työsopimuksen irtisanomisen perusteesta. Työntekijällä on oikeus häntä kuultaessa käyttää avustajaa.

Korvaus työsopimuksen perusteettomasta irtisanomisesta (työntekijästä johtuva syy)

8. Työnantaja, joka on edellä 2. kohdassa mainittujen perusteiden vastaisesti irtisanoanut tai purkanut työsopimuksen, on velvollinen maksamaan työntekijälle korvausta perusteettomasta irtisanomisesta työsopimuslain 12 luvun mukaisesti.

Selvittelymenettely (taloudelliset tai tuotannolliset syyt)

9. Ennen kuin työnantaja ratkaisee, onko työntekijöitä irtisanottava työn taloudellisista tai tuotannollisista syistä johtuvan pysyvän vähentymisen vuoksi, on työnantajan suoritettava edellä 89 § 3. kohdassa tarkoitettua selvittelyä vastaava menettely.

92 § Työvoiman vähentämjärjestys (taloudelliset tai tuotannolliset syyt)

Taloudellisesta ja tuotannollisesta syistä johtuvan työntekijän irtisanomisen ja lomauttamisen yhteydessä on mahdollisuuksien mukaan noudatettava sääntöä, jonka mukaan viimeksi irtisanoetaan tai lomautetaan teatterin toiminnalle tärkeitä työntekijöitä ja saman työnantajan työssä osan työkyvystään menettäneitä. Jos työntekijät ovat näillä perusteilla samanarvoisia, kiinnitetään huomiota myös työntekijän huoltovelvollisuuden määrään ja työsuhteen kestoaikaan.

93 § Eläkkeelle siirtyminen, kuntoutustuen myöntäminen ja työhön palaaminen

1. Työntekijän työsuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana työntekijä täyttää 68 vuotta, jolleivät työnantaja ja työntekijä sovi työsuhteen jatkamisesta.

Soveltamisohje

Työntekijä voi jäädä normaalille vanhuuseläkkeelle joustavasti 63 – 68 vuoden iässä, mutta aikaisempi eläkkeelle siirtyminen edellyttää irtisanoutumista.

2. Jos työntekijälle on myönnetty määräaikainen kuntoutustuki ja hänen työsuhteensa tämän vuoksi lakkaa, työnantaja on, mikäli tällaisen työntekijän työkyky palautuu, velvollinen järjestämään hänelle hänen ammattitaitoaan ja työkykyään vastaavaa työtä edellyttäen, että työntekijä esittää työnantajalle hyväksyttävän lääkärintodistuksen työkykyisyydestään. Jos työntekijä on tällaisessa tapauksessa omasta pyynnöstään otettu uudelleen työhön, työsuhteen katsotaan jatkuneen keskeytyksettä työehtosopimuksen mukaisia etuuksia annettaessa. Aikaa, jonka työntekijä on ollut määräaikaisella kuntoutustuella, ei lueta työsuhteen kestoajaksi.
3. Työsuhde lakkaa ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa noudattamatta sen kuukauden viimeisenä päivänä, jonka aikana työntekijä on saavuttanut eroamisiän. Työntekijän eroamisikä on häneen sovellettavan eläkejärjestelmän mukainen eläkeikä.

LIITE 11: KUNNALLINEN YLEINEN VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS: MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET

LIITE 16 (KVTES) MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Virkamatka ja virantoimitusmatka

1. Matkakustannusten korvaukseen oikeuttava virkamatka on kunnan/kuntayhtymän asianomaisen viranomaisen antamaan määräykseen perustuva matka, joka ei kuulu tavanomaiseen virkatoimintaan/tavanomaisiin työtehtäviin. Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, joita viranhaltijalla/työntekijällä on ollut virkamatkan johdosta.
2. Virantoimitusmatka on viranhaltijan/työntekijän tavanomaiseen virkatoimintaan/ tavanomaisiin työtehtäviin liittyvä matka.

Soveltamisohje

"Virkamatkalla" ja "virantoimitusmatkalla" tarkoitetaan myös työntekijöiden vastaavia matkoja.

Virkamatka perustuu esimiesasemassa olevan viranhaltijan tai toimielimen antamaan matkamääräykseen, jonka tämä voi antaa johtosäännössä olevan valtuutuksen tai pysyvää määrärahan perusteella. Virkamatkat eivät ole luonteeltaan tavanomaista virkatoimintaa ja ne edellyttävät matkustamista virkapaikan ulkopuolelle.

Virantoimitusmatkassa matkustaminen on virkatehtäviin/työtehtäviin liittyvänä tavanomaista eli päivittäistä, viikoittaista tai muutoin toistuvaa. Matka tapahtuu tavallisesti työpisteestä toiseen tai määrätystä lähtöpaikasta toiseen ja takaisin virantoimituspaikkakunnalla tai muuten virkapiiriin kuuluvalla alueella. Esimerkkeinä voidaan mainita tarkastus-, hoito- ja huoltomatkat, joita tekevät esim. rakennustarkastajat, terveystarkastajat, kotisairaanhoidajat ja sosiaalitarkkailijat.

3. Virka- ja virantoimitusmatka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin mahdollista ottaen huomioon matkan ja hoidettavien tehtävien tarkoituksenmukainen suorittaminen. Tällöin on otettava huomioon paitsi matkustamiskustannusten korvaus ja päiväraha, myös mahdollisesti saavutettu työajan säästö.

Soveltamisohje

Virka- ja virantoimitusmatkasta ei makseta korvausta enempää kuin olisi maksettava, jos matka olisi tehty kunnalle/kuntayhtymälle edullisimmalla tavalla. Matkamääräyksen antaja toteaa tarvittaessa etukäteen, mikä on kussakin tapauksessa tarkoituksenmukaisin ja kunnalle/kuntayhtymälle edullisin matkustustapa. Muussa tapauksessa matkalaskun hyväksyjä ratkaisee asian jälkikäteen. Virka- ja virantoimitusmatkoille mahdollisesti myönnetty oman auton käyttöluupa helpottaa tätä harkintaa etukäteiskannanottona.

2 § Työmatkasta maksettavat korvaukset

1. Työmatka eli matka asunnosta toimi-, työ- tai kokoontumispaikkaan ja takaisin ei oikeuta korvauksiin muissa kuin tämän pykälän 2–6 momenteissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Soveltamisohje

Maatalouslomittajien matkakustannusten korvauksista on erityismääräyksiä ao. liitteessä. Eräiden viranhaltijoiden osalta on erityismääräyksiä alakohtaisissa sopimuksissa.

2. Jos viranhaltijalle/työntekijälle on määrätty pysyväisluonteinen toimipaikka ja matkasta asunnosta muuhun ensimmäiseen työpisteeseen tai vastaavasti viimeisestä työpisteestä asunnolle aiheutuu em. toimipaikalle matkustamista suurempia kustannuksia, kustannusten erotus korvataan matkustamiskustannuksia koskevien määräysten mukaan.

Soveltamisohje

Työmatkakustannuksia korvattaessa pysyväisluonteisena toimipaikkana pidetään sitä toimipaikkaa, jossa viranhaltija/työntekijä vakituisesti työskentelee tai ellei tällaista ole, sitä, jossa hän useimmiten työskentelee, hakee työmääräykset, säilyttää työvälineitään tai jota muilla vastaavilla perusteilla voidaan pitää hänen pääasiallisena toimipaikkanaan. Mikäli useat toimipaikat ovat edellä sanotuilla perusteilla samanarvoisia, pidetään näistä vain yhtä matkakustannuksia korvattaessa pysyväisluonteisena toimipaikkana. Jos esimerkiksi terveystarkastajalla on saman kuntayhtymän alueella kaksi toimipaikkaa, joissa hän molemmissa on yleisön tavattavissa kahtena päivänä viikossa saman tuntimäärän, valitaan toinen näistä hänen pysyväisluonteiseksi toimipaikakseen (esim. viranhaltijan asuinpaikkakunta).

Esimerkki

X:n vakituinen toimipaikka on A. Työpäivänsä alkaessa X matkustaa kuitenkin kotoaan suoraan toimipisteeseen B, jonne on matkaa 25 km. Työpäivän kuluessa hän matkustaa toimipisteestä B kolmanteen toimipisteeseen C. Kysymyksessä on virantoimitusmatka ja X:lle maksetaan matkakustannusten korvaus väliltä B–C oman auton käytön mukaan.

Työpäivänsä päätyttyä X matkustaa toimipisteestä C 30 kilometrin päässä olevaan kotiinsa. Koska X:lle muodostuu toimipisteeseen B matkustamisesta ja toimipisteestä C kotiin matkustamisesta ylimääräisiä matkakustannuksia verrattuna normaaliin työmatkakustannuksiin vakituisen toimipaikkaan, viranhaltijalle korvataan oman auton käytön mukaan työmatkakustannusten erotus. Jos X olisi matkustanut vakituisen toimipisteeseensä työpäivän alkaessa ja sieltä kotiin työpäivän päättyessä olisi matkan pituudeksi tullut yhteensä 20 km. Nyt työmatkojen pituudeksi tulee kuitenkin 55 km (25 km + 30 km) ja matkojen pituuden erotus (55 km – 20 km) 35 km korvataan 2 §:n 2 momentin perusteella.

3. Mikäli toimipaikka siirretään tilapäisesti niin, että työmatkakustannukset vakinaisesta asunnosta uuteen toimipaikkaan ovat huomattavasti suuremmat kuin pysyväisluonteiseen toimipaikkaan, korvataan matkakustannukset tavanomaisia matkakustannuksia ylittävältä osalta enintään kuuden kuukauden ajan.

Esimerkki

Työntekijän toimipaikka on siirretty 1.10.–31.5. väliseksi ajaksi. Koska siirto kestää yli kuusi kuukautta, ei kysymys ole tilapäisestä siirrosta eikä matkakustannusten korvauksia makseta lainkaan.

4. Jos pysyväisluonteista toimipaikkaa ei ole määrätty virka-/työtehtävien laadun johdosta, niin matkasta asunnosta ensimmäiseen työpisteeseen ja viimeisestä työpisteestä asunnolle aiheutuvat menot korvataan tämän liitteen matkustamiskustannuksia koskevien määräysten mukaisina siltä osin kuin matkat ylittävät työpäivässä yhteensä 15 kilometriä.
5. Jos viranhaltija/työntekijä on velvollinen saapumaan kunnallisen toimielimen kokoukseen, joka alkaa vähintään kaksi tuntia varsinaisen työajan päättymisen jälkeen ja hänelle aiheutuu kokouspaikalle saapumisesta kustannuksia, maksetaan hänelle näistä ja paluumatkasta asuntoon aiheutuneista suoranaيسista vähimmäiskustannuksista korvaus.
6. Kunta/kuntayhtymä voi maksaa asunnon ja työpaikan välisiä työmatkoja varten annetusta henkilökohtaisesta työsuhdematkalipusta aiheutuvista kustannuksista verottomana enintään 25 %, mikäli viranhaltijan/työntekijän kanssa on sovittu lipun antamisesta osana palkkaa tai rahapalkan lisäksi. Työsuhdematkalippu on verovapaa siten kuin tuloverolaissa (1535/1992) säädetään (viittausmääräys).

MATKUSTAMISKUSTANNUSTEN KORVAUS

3 § Varsinaiset matkustamiskustannukset virka- ja virantoimitusmatkasta

1. Korvaus maksetaan matkalipuista sekä paikka- ja makuupaikkalipuista, rahtimaksuista sekä muista niihin verrattavista välttämättömistä varsinaiseen matkustamiseen kuuluvista maksuista.
2. Lentokentällä, rautatieasemalla ja hotellimajoituksen yhteydessä autosta perittävä seisontapaikkamaksu korvataan tosittteen mukaisesti, kuitenkin enintään kolmelta päivältä kutakin matkaa kohden. Muita auton seisontapaikkamaksuja ei korvata.

Soveltamisohje

Välttämättöminä maksuina ei pidetä esimerkiksi vakuutusmaksuja. Jos viranhaltija/työntekijä on joutunut suorittamaan eri maksuja työvälineiden tai muiden sellaisten esineiden kuljetuksesta, joita hänen on ollut pidettävä mukanaan, korvataan maksettu määrä.

4 § Matkustamiskustannusten korvausperusteet virka- ja virantoimitusmatkasta

MATKUSTUSVÄLINE	MAKSU
Juna, lentokone, laiva	edullisin vaihtoehto
Raitiovaunu, linja-auto, muu yleinen kulkuneuvo	virallinen taksa
Taksi	virallinen taksa
Vuokramoottorivene, muu tapa	suoritettu, kuitenkin enintään kohtuullinen maksu

5 § Kilometrikorvaus virka- ja virantoimitusmatkasta

Viranhaltijan/työntekijän omalla tai hallinnassaan olevalla kulkuneuvolla tekemästä matkasta maksetaan korvausta seuraavasti:

	KORVAUS	KORVAUS
MATKUSTUSVÄLINE	KOROTTAMATON	KOROTETTU
auto kunkin 1.1. alkavan vuoden pituisen ajanjakson	- 5 000 ensimmäiseltä kilometriltä 43 snt/km - seuraavilta kilometreiltä 39 snt/km	Kilometrikorvaus maksetaan korotettuna - 7 sentillä, jos virkatehtävien suorittaminen edellyttää perävaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä - 11 sentillä, jos virkatehtävien suorittaminen edellyttää asuntovaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä - 3 sentillä, jos viranhaltija/työntekijä joutuu autossaan kuljettamaan koiraa tai suurikokoisia tai painoltaan yli 80-kiloisia koneita tai laitteita - 9 sentillä, jos virkatehtävien hoitaminen edellyttää liikkumista autolla metsäautotiellä tai muulta liikenteeltä suljetulla tierakennustyömaalla kyseisten kilometrien osalta - jos viranhaltijan/työntekijän hallinnassa olevassa kulkuneuvossa matkustaa useita samalle virka- tai virantoimitusmatkalle osallistuvia tai virka-/työtehtävänä kuljetettavia henkilöitä, maksetaan kunkin osalta lisäksi 3 senttiä kilometriltä
moottoripyörä kunkin 1.1. alkavan vuoden pituisen ajanjakson	- 5 000 ensimmäiseltä kilometriltä 33 snt/km - seuraavilta kilometreiltä 30 snt/km	- jos viranhaltijan/työntekijän hallinnassa olevassa kulkuneuvossa matkustaa useita samalle virka- tai virantoimitusmatkalle osallistuvia tai virka-/työtehtävänä kuljetettavia henkilöitä, maksetaan lisäksi 3 senttiä kilometriltä.
moottorivene - yli 50 hv - 50 hv tai vähemmän moottorikelkka mopo mönkijä muu kulkuneuvo polkupyörä	113 snt/km 78 snt/km 106 snt/km 17 snt/km 100 snt/km 10 snt/km 84 snt/km	- jos viranhaltijan/työntekijän hallinnassa olevassa kulkuneuvossa matkustaa useita samalle virka- tai virantoimitusmatkalle osallistuvia tai virka-/työtehtävänä kuljetettavia henkilöitä, maksetaan lisäksi 3 senttiä kilometriltä.

Soveltamisohje

Korotetut korvaukset perävaunusta ja raskaiden koneiden jne. kuljettamisesta voivat tulla kysymykseen yhtä aikaakin.

PÄIVÄRAHA

6 § Päivärahan maksamisedellytykset

1. Päivärahan maksaminen edellyttää, että virkamatka ulottuu yli 15 kilometrin etäisyydelle viranhaltijan/työntekijän asunnosta ja virka/työpaikasta mitattuna yleisesti käytettyä kulkutietä sen mukaan, tapahtuuko lähtö ja paluu asunnosta vai virka-/työpaikasta.
2. Mikäli viranhaltija/työntekijä joutuu poikkeuksellisesti tai työnantajan nimenomaisesti määräyksestä virantoimitusmatkalla yöpymään virka-/työtehtävien suorittamisen takia muualla kuin asunnossaan, maksetaan päiväraha 1 momentissa mainituin edellytyksin siten kuin virkamatkasta. Vähintään 10 tuntia kestävästä virantoimitusmatkasta toisen kunnan alueelle vähintään 150 kilometrin päähän pysyväisluonteisesta toimipaikasta ja asunnosta maksetaan osapäivärahan suuruinen korvaus. Muussa tapauksessa virantoimitusmatkan ajalta ei makseta päivärahaa.

Soveltamisohje

Päivärahaa ei makseta niissä tapauksissa, joissa yövytään työpaikalla esim. työperheessä (kodinhoitaja), kesäsiirtolassa tai leirillä. Osapäivärahan suuruinen korvaus voi tulla sovellettavaksi esim. autonkuljettajiin. Pysyväisluonteisen toimipaikan määrittelystä ks. 2 §:n 2 momentin soveltamisohje.

7 § Matkavuorokausi

Päivärahan määrittämisen perusteena käytettävä matkavuorokausi on se 24 tuntia kestävä ajanjakso, joka alkaa viranhaltijan/työntekijän lähtemisestä virka-/työpaikastaan tai asunnostaan ja päättyy hänen palaamiseensa virka-/työpaikkaansa tai asuntoonsa.

Soveltamisohje

Virkamatkan ei kuitenkaan katsota vielä päättyneen, kun viranhaltija/työntekijä palaa virka-/työpaikalleen ainoastaan työvälineiden luovuttamista tai vaihtamista, uusien työmääräysten saamista tai muuta niihin verrattavaa lyhytaikaista virka-/työtehtävien hoitamista varten edellyttäen, että hän tämän jälkeen välittömästi jatkaa virkamatkaansa.

8 § Osa- ja kokopäivärahan tuntirajat

1. Osapäiväraha maksetaan, kun virkamatka on kestänyt
  - 1) yli kahdeksan tuntia
  - 2) yli kuusi tuntia, jos enemmän kuin kolme tuntia matkasta on tapahtunut kello 16.00–7.00.
2. Kokopäivärahaa maksetaan, kun virkamatka on kestänyt yli 12 tuntia.
3. Kun virkamatka on kestänyt enemmän kuin yhden matkavuorokauden ja virkamatkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden yli kahdella tunnilla, maksetaan tältä vajaalta matkavuorokaudelta uusi päiväraha osapäivärahana, jos

ylittävä aika on enintään 12 tuntia ja kokopäivärahana, jos ylittävä aika on enemmän kuin 12 tuntia.

Soveltamisohje

Virkamatka alkaa tiistaina kello 6.00 ja päättyy torstaina kello 15.00.

Matkavuorokausi lasketaan

Ti	Ke	To
6.00–	6.00–	6.00–15.00

Tästä matkasta muodostui kaksi kokonaista matkavuorokautta ja yksi vajaa, alle 12 tunnin matkavuorokausi. Matkasta maksetaan kaksi kokopäivärahaa ja yksi osapäiväraha.

9 § Päivärahan suuruus

Kokopäiväraha on 39 euroa ja osapäiväraha 18 euroa jokaiselta ao. päivärahaan oikeuttavalta matkavuorokaudelta.

10 § Alennettu päiväraha

Milloin viranhaltija/työntekijä on jonakin matkavuorokautena saanut tai hänellä olisi ollut mahdollisuus saada maksuton tai matkalipun tai hotellihuoneen hintaan sisältynyt lounas ja päivällinen, maksetaan päiväraha tältä matkavuorokaudelta 50 %:lla alennettuna. Osapäivärahan alentamiseen riittää yksikin ateria.

Soveltamisohje

Päiväraha ei alene, jos hotellihuoneen hintaan tai muuhun täysihoitoon sisältyy aamiainen, päivä- tai iltakahvi.

MUUT KORVAUKSET

11 § Ateriakorvaus

1. Jos yli kuusi tuntia kestävästä virkamatkasta ei tule maksettavaksi päivärahaa, mutta viranhaltija/työntekijä on aterioinut omalla kustannuksellaan muualla kuin tavanomaisessa ruokailupaikassaan vähintään kymmenen kilometrin etäisyydellä virka-/työpaikastaan tai asunnostaan, maksetaan hänelle aterikorvausta 9,75 euroa.
2. Mikäli viranhaltija/työntekijä joutuu yli seitsemän tuntia kestäväen ja vähintään 15 kilometrin etäisyydelle virkapaikasta/työpaikasta tai asunnosta ulottuvan virantoimitusmatkan aikana aterioimaan omalla kustannuksellaan muualla kuin tavanomaisessa ruokailupaikassaan, hänelle maksetaan 2,02 euron suuruinen aterikorvaus edellyttäen, että ruokailua matkan aikana ei ole järjestetty työnantajan toimesta ja että kyseiseltä virantoimitusmatkalta ei makseta päivärahaa.

Soveltamisohje

Tavanomaisesta ruokailupaikasta on kysymys silloin, kun henkilö voi valita ruokailupaikkansa ja aterioida tavanomaisin kustannuksin. Näin on esimerkiksi virantoimitusmatkoilla silloin, kun se käsittää tietyn reitin tai tietyt kohteet, joissa käydään. Esimerkiksi kirjastoautohenkilökunnan viranhoitopaikkana on kirjastoauto, jolla he kiertävät säännöllistä, ennalta sovittua reittiä. Ruokailu reitin varrella tai autossa on ateriointia tavanomaisessa paikassa. Muussa kuin tavanomaisessa ruokailupaikassa aterioimisesta on tarvittaessa esitettävä kuitti tai muu selvitys kustannuksista. Selvityksellä ei sinänsä ole merkitystä korvauksen määrään. Eväitä ei korvata.

12 § Majoittumiskorvauksen edellytykset virka- ja virantoimitusmatkasta

1. Majoittumiskorvaus maksetaan päivärahan lisäksi majoitusliikkeen antaman tai muun luotettavan tositteen mukaisesti, kuitenkin enintään 13 §:n enimmäismäärän suuruisena. Milloin majoittumismaksuun sisältyy ateriaetuuksia, suoritetaan korvaus vain huoneen hinnan osalta.

Soveltamisohje

Aamiaista ei katsota ateriaetuudeksi. Majoitusliikkeen laskusta tulee ilmetä eriteltyinä siihen sisältyneet, viranhaltijalta veloitetut ateriat.

Kun kunta/kuntayhtymä maksaa täysihoitopaketin, johon sisältyvät sekä asuminen että ateriat, maksetaan viranhaltijalle alennettu päiväraha. Jos kunta maksaa pelkän majoittumisen, maksetaan viranhaltijalle alentamaton päiväraha.

2. Kunnan/kuntayhtymän mahdollisesti järjestämää, kohtuulliset vaatimukset täyttävää majoitusta on käytettävä. Muussa tapauksessa viranhaltijalle/työntekijälle maksetaan majoittumiskorvauksena vain kunnan/kuntayhtymän järjestämän majoituksen kustannuksia vastaava määrä.
3. Majoittumiskorvauksen saaminen edellyttää, että viranhaltija/työntekijä on ollut majoittumispaikkakunnalla tai muulla kuin kotipaikkakunnallaan kello 21.00–7.00 vähintään neljä tuntia ja hänen on sen vuoksi ollut pakko majoittua.

13 § Majoittumiskorvauksen määrä virka- ja virantoimitusmatkasta

1. Majoittumiskorvauksen enimmäismäärät ovat:
  - Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen 141 €
  - Muut kunnat 100 €
2. Toimivaltaisen kunnallisen viranomaisen päätöksellä voidaan yksittäistapauksessa erityisestä syystä maksaa edellä olevia enimmäismääriä ylittävät majoittumiskustannukset.

14 § Yöpymisraha kesäsiirtolassa tai leirillä

1. Viranhaltijalle/työntekijälle, jonka toimipaikka vaihtuu sen vuoksi, että hänet on määrätty virantoimitukseen kesäsiirtolaan tai leirille yli 15 kilometrin etäisyydelle asunnostaan ja virkapaikastaan/toimipaikastaan mitattuna yleisesti käytettyä kulkutietä sen mukaan, tapahtuuko lähtö asunnosta vai virkapaikasta, maksetaan yöpymisrahana 6,73 euroa niiltä vuorokausilta, joina hän on joutunut yöpymään tällä virantoimituspaikallaan.

Soveltamisohje

Toimipaikka muuttuu esim. jos nuoriso-ohjaaja määrätään kesällä kesäsiirtolaan. Mikäli henkilö oma-aloitteisesti ottaa hoitaakseen muun kuin virkaansa/toimeensa kuuluvan tehtävän (esim. opettaja) kesäsiirtolassa tai leirillä eri palkkiota vastaan, ei tässä tarkoitettua yöpymisrahaa makseta. Yöpymisrahaa ei makseta, jos yöpyminen leirillä tai kesäsiirtolassa ei ole ollut välttämätöntä. Yöpymistä on pidettävä välttämättömänä silloin, kun työvuorot tai liikenneyhteydet muutoin sitä edellyttävät.

2. Milloin kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt maksuttoman ruoan, vähennetään yöpymisrahasta 50 % ja maksuttomasta majoituksesta lisäksi 25 %.

Soveltamisohje

Maksuttomana majoituksena ei pidetä telttamajoitusta. Majoitusolosuhteiden tulee kokonaisuutena olla sen tasoiset, että niiden yhteydessä on järjestetty mahdollisuus peseytymiseen, vaatteiden säilyttämiseen, puhdistamiseen sekä kuivattamiseen.

15 § Yömatkaraha

1. Sellaiselta päivärahaan oikeuttavalta matkavuorokaudelta, josta virkamatkaan tai toimitukseen on käytetty yli 12 tuntia ja josta ajasta vähintään neljä tuntia on ollut kello 21.00–7.00, maksetaan 12,00 euron yömatkaraha.
2. Yömatkarahaa ei makseta, jos
  - 1) viranhaltijalle/työntekijälle maksetaan majoittumiskorvausta,
  - 2) viranhaltija/työntekijä saa eri korvauksen junan makuupaikasta tai laivan hyttipaikasta taikka matka tapahtuu laivalla tai junassa, jossa matkustajalla on tilaisuus asua,

3) viranhaltijalla/työntekijällä ei muutoin ole kunnan tai kuntayhtymän järjestämän maksuttoman majoituksen johdosta yöpymiskustannuksia.

Soveltamisohje

Yömatkaraha maksetaan esimerkiksi silloin, kun viranhaltija/työntekijä yöpyy sukulaisten luona.

16 § Oppikurssilaisille maksettavat korvaukset

1. Oppikurssilaisille maksettavista matkakustannuksista on yleisten määräysten lisäksi noudatettava, mitä tässä pykälässä on sanottu.
2. Oppikurssilaiselle, jolla tarkoitetaan kunnan/kuntayhtymän alueen ulkopuolella pidettäville työnantajan järjestämille tai muutoin osoittamille oppikursseille määrättyä viranhaltijaa/työntekijää, maksetaan matkustamiskustannusten korvausta, päivärahaa ja majoittumiskorvausta matkasta kursseille ja takaisin 3–10 ja 12–13 §:n mukaisesti.
3. Enintään 21 vuorokautta kestävältä yhdenjaksoiselta oppikurssilta (lyhyt oppikurssi) maksetaan kurssiajalta päivärahaa tai ateriakorvausta edellä 6 § 1 momentin, 8–11 § 1 momentin määräysten mukaisesti ja majoittumiskorvausta tai yömatkarahaa 12–13 §:ssä ja 15 §:ssä olevien määräysten mukaisesti.

Kurssipäiväraha

4. Yli 21 vuorokautta kestävältä yhdenjaksoiselta oppikurssilta (pitkä oppikurssi) maksetaan kurssin alusta lukien samoin edellytyksin kuin mitä 6 § 1 momentissa ja 8 §:ssä on päivärahan saamisen osalta ja 11 §:n 1 momentissa ateriakorvauksen saamisen osalta sanottu kurssipäivärahaa seuraavasti:
  - 1) 1–21 päivien ajalta kurssipäiväraha on koko- tai osapäivärahan tai ateriakorvauksen suurin
  - 2) 22–28 päiviltä suoritetaan kurssipäivärahaa, jonka suuruus on 70 % koko- tai osapäivärahan tai ateriakorvauksen määrästä
  - 3) sitä seuraavilta päiviltä, mutta kuitenkin enintään vuoden kestävältä kurssiajalta suoritetaan kurssipäivärahaa, jonka suuruus on 55 % koko- tai osapäivärahan tai ateriakorvauksen määrästä.
5. Milloin kunta/kuntayhtymä on järjestänyt oppikursseille osallistuvalla maksuttoman ruoan, vähennetään 4 momentin kurssipäivärahasta 50 %. Jos kunta/kuntayhtymä on järjestänyt myös maksuttoman, kohtuulliset vaatimukset täyttävän majoituksen, vähennetään kurssipäivärahasta lisäksi 25 %. Kasarmi-, leiri- tai muissa vastaavissa olosuhteissa järjestetystä maksuttomasta majoituksesta ei sanottua 25 %:n vähennystä kuitenkaan suoriteta.
6. Kun kurssit jakautuvat osiin ja niiden välinen aika ylittää 12 vuorokautta, pidetään osia eri kursseina.

Soveltamisohje

Silloin kun on kysymys yli viikon kestävästä kurssista, ongelmaksi tulee usein se, korvataan-ko viikonloppuisin matkat kotipaikkakunnalle vai maksetaanko päiväraha myös viikonloppujen ajalta. Lähtökohtana on kustannusten korvaamisen edullisempuusperiaate. Aina silloin kun työnantaja poikkeuksellisesti välttämättömästä syystä edellyttää, että viranhaltija/työntekijä palaa viikonlopun ajaksi virka-/toimipaikalle, korvataan matkat viikonloppuisin viranhoitopaikkakunnalle ja takaisin kurssipaikalle. Tältä ajalta ei makseta päivärahaa. Kurssin pituuden laskemiseen eivät vaikuta kurssin kestäessä viikonloppuisin tapahtuvat kotipaikkakunnalla käynnit (luetaan tällöin kurssiajaksi).

ULKOMAILLE TEHTYJEN VIRKAMATKOJEN KUSTANNUSTEN KORVAUKSET

17 § Yleistä

Matkustamiskustannusten korvauksen, päivärahan ja hotellikorvauksen maksamisen osalta noudatetaan 1–7 §:n sekä 12 §:n 2 momentin määräyksiä.

18 § Ulkomaan päivärahan ja hotellikorvauksen määrä

Ulkomaan päivärahojen ja hotellikorvausten määrät ovat samat kuin valtion virkamiehillä.

Soveltamisohje

Päivärahojen ja hotellikorvausten määrät vahvistetaan kalenterivuositain ja niistä ilmoitetaan erikseen yleiskirjeellä.

19 § Päiväraha

1. Päiväraha määräytyy sen maan tai alueen mukaan, missä matkavuorokausi päättyy. Jos matkavuorokausi päättyy laivalla tai lentokoneessa, määräytyy päiväraha sen maan tai alueen mukaan, josta laiva tai lentokone on viimeksi lähtenyt tai Suomesta lähdettäessä ensiksi saapuu.
2. Viimeisen ulkomailla päättyneen täyden matkavuorokauden ylittävältä virkamatkan ajalta maksetaan päivärahaa seuraavasti:
  - 1) 35 % viimeisen ulkomailla päättyneen täyden matkavuorokauden mukaisesta päivärahasta, jos ylittävä aika on yli kaksi tuntia.
  - 2) 65 % viimeisen ulkomailla päättyneen täyden matkavuorokauden mukaisesta päivärahasta, jos ylittävä aika on yli 12 tuntia.
  - 3) kotimaassa päättyvän täyden matkavuorokauden ylittävältä ajalta kotimaan päivärahaa koskevien määräysten mukaisesti.
3. Mikäli virkamatkaan käytetty kokonaisaika jää alle 24 tunnin, maksetaan päiväraha kotimaan matkojen määräysten ja euromäärien mukaisesti. Jos virkamatka on kuitenkin kestänyt yli 15 tuntia ja siitä ajasta on virantoimituksen tai muun pätevän syyn vuoksi oleskeltu yli viisi tuntia ulkomaan alueella, päiväraha määräytyy kyseisen maan tai alueen mukaan.

Soveltamisohje

Esimerkki

X lähtee virkamatkalle kotoaan Rovaniemeltä 1.4. kello 7.00 siten, että hän saapuu ensin Helsinkiin, josta hän lähtee laivalla samana päivänä Ruotsiin kello 18.00. Tuloaika Ruotsiin on 2.4. kello 8.30. Virkamatka jatkuu 2.4. Ruotsista Tanskaan, josta X seuraavana päivänä 3.4. saapuu lentokoneella Helsinkiin kello 21.00. Virkamatka päättyy 4.4. kello 10.00, jolloin hän saapuu kotiinsa Rovaniemelle.

Päivärahat määräytyvät seuraavasti:

1. matkavuorokausi: 1.4. kello 7.00–2.4. kello 7.00

Koska matkavuorokausi päättyy laivalla ja laiva Suomesta lähdettäessä ensiksi saapuu Ruotsiin, maksetaan 1. matkavuorokaudelta Ruotsin päiväraha.

2. matkavuorokausi: 2.4. kello 7.00–3.4. kello 7.00

Koska matkavuorokausi päättyy Tanskassa, maksetaan 2. matkavuorokaudelta Tanskan päiväraha.

3. matkavuorokausi: 3.4. kello 7.00–4.4. kello 7.00

Koska ulkomailla päättyneet edelliset matkavuorokaudet tässä tapauksessa ylittyvät yli 12 tunnilla, maksetaan 3. matkavuorokaudelta 65 % Tanskan päivärahasta.

4. matkavuorokausi: 4.4. kello 7.00–

Koska ed. matkavuorokausi (24 h) jatkuu vielä Suomessa, maksetaan 4. matkavuorokaudelta kotimaan päiväraha, joka tässä tapauksessa on osapäiväraha.

4. Laivaseminaareista sekä kokous- ja koulutusristeilyistä suoritetaan päivärahaa kotimaan matkojen säännösten ja määräysten mukaisesti.

20 § Alennettu päiväraha ja hotellikorvaus

1. Maksuton ateriointi alentaa ulkomaan päivärahaa siten kuin edellä 10 §:ssä on todettu.

Soveltamisohje

19 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaista 35 %:n määrää alentaa yksi maksuton ateria ja 2 kohdan mukaista 65 %:n määrää kaksi ateriaa.

2. Milloin hotellikorvaus, jonka perushintaan sisältyy edellä mainittuja aterioita, ylittää hotellikorvauksen enimmäismäärän, otetaan ylittävä osa huomioon lisäämällä se 1 momentissa mainitulla tavalla alennettuun päivärahaan, kuitenkin enintään siltä osin, ettei täyttä päivärahaa ylitetä.
3. Hotellikorvaus maksetaan laskua vastaan, kuitenkin enintään vahvistettu enimmäismäärä. Korvaus käsittää huoneen perushinnan, mahdollisen veron ja kiinteän palvelusrahan.
4. Hotellikorvauksen saaminen edellyttää, että viranhaltija/työntekijä on ollut hotellin sijaintipaikkakunnalla kello 21.00–7.00 vähintään neljä tuntia.

21 § Erinäisten kulujen korvaaminen

Virkamatkasta aiheutuvina kuluina korvataan lisäksi seuraavat kulut:

- 1) viranomaismaksut
- 2) passi- ja viisumimaksut sekä tarpeelliset lääke- ja rokotusmaksut

- 3) taksin käyttö matkalla lentotoimistoon tai -asemalle taikka lentoasemalta tai -toimistosta, milloin se on ilmeisen välttämätöntä, taloudellista tai olosuhteisiin nähden tarkoituksenmukaista
- 4) matkatavaravakuutuksen vakuutusmaksu enintään 840,94 euroa vakuutusmäärästä sekä enintään 31 päivää kestävä virkamatkaa varten otetun kertamatkustajavakuutuksen vakuutusmaksu siltä osin kuin se oikeuttaa matkasairaudesta, tapaturmasta tai matkan peruuntumisesta tai keskeyttämisestä aiheutuviin kulukorvauksiin, tai koko vuoden ajaksi otetun matkustajavakuutuksen enintään 50,46 euron vakuutusmaksu
- 5) välttämättömät virkamatkan järjestelyihin ja työasioihin liittyvät puhelin- ja telekopiokulut asiallisin perusteluin
- 6) hotellimajoituksen yhteydessä perittävä tallelokerovuokra
- 7) muut pakolliset edellisiin verrattavat kulut.

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

22 § Matkaennakko

Asianomaisella on oikeus saada virkamatkaa varten ennakkoa. Alle 24 tuntia kestävältä virkamatkalta voidaan ennakko jättää päivärahan osalta suorittamatta.

23 § Matkalasku

1. Matkalasku on laadittava kunnan/kuntayhtymän asianomaisen viranomaisen hyväksymälle matkalaskulomakkeelle. Laskun tulee sisältää selvitys matkan tarkoituksesta, matkustustavasta, matkareitistä sekä saapumis- ja lähtemispäivämääristä kelloaikoineen kunkin paikkakunnan osalta. Laskussa on lisäksi mainittava, kenen määräyksestä tai minkä viranomaisen päätöksen perusteella virkamatka on tehty.
2. Matkalaskuun on liitettävä tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite niistä on ollut saatavilla.

24 § Matkalaskun esittäminen ja korvausten maksaminen

1. Matkalasku on esitettävä viivytyksettä matkan päätyttyä. Matkakustannusten korvausten maksamisen edellytyksenä on, että matkalasku esitetään viimeistään kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä sille, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu. Laskua vastaanotettaessa on siihen merkittävä sen saapumispäivä.
2. Mikäli matkalaskua ei viranhaltijasta/työntekijästä riippumattomasta syystä ole voitu esittää 1 momentissa mainitussa ajassa, voidaan matkalasku esittää välittömästi esteen poistuttua.
3. Matkakustannusten korvaus maksetaan kahden kuukauden kuluessa matkalaskun esittämisestä.

LIITE 12: TYÖEHTOSOPIMUSPÖYTÄKIRJA VANHUUDENTURVASTA

1 § Vanhuudenturva

1. Turvataksaan työntekijän toimeentulon työkyvyttömyyden ja vanhuudenturvan varalta teatteri suorittaa kuukausittain Näyttämöväen Vanhuudenturvasäätiölle summan, jonka suuruus vahvistetaan Näyttämöväen Vanhuudenturvasäätiön edustajiston kokouksessa.
2. Avustusten suoritusperusteet on määritelty Näyttämöväen Vanhuudenturvasäätiön avustusohjesäännössä. Teattereita edustavat liitot sitoutuvat vaikuttamaan niin, että säätiö pystyy toimimaan sääntöjensä mukaisesti.

Pöytäkirjamerkintä

Näyttämöväen Vanhuudenturvasäätiön edustajiston päätöksellä 15.12.1998 säätiö on suljettu uusilta teattereilta ja päätöksellä 30.11.2004 uusilta työntekijöiltä.

2 §

Tällä pöytäkirjalla on sama voima ja velvoittavuus kuin näyttelijöiden teatterityöehtosopimuksella.

Tämä pöytäkirja on voimassa kuten näyttelijöiden teatterityöehtosopimus.

Helsingissä 7. joulukuuta 2000

SUOMEN TEATTERILIITTO - FINLANDS TEATERFÖRBUND RY.

SUOMEN NÄYTTELIJÄLIITTO RY.

LIITE 13: HENKILÖKOHTAISTA LISÄÄ KOSKEVA OHJE

Henkilökohtainen lisä on osa kannustavaa palkkausta. Kannustavalla palkkauksella pyritään parantamaan toiminnan tuloksellisuutta ja tukemaan johtamista. Kannustavuus perustuu siihen, että jokainen voi työsuorituksellaan vaikuttaa palkkaukseensa. Henkilökohtaisten tulosten palkitseminen on keskeinen tekijä motivaation syntyemisessä.

Henkilökohtaisen lisän peruste

Henkilökohtaisen lisän maksamisperusteet määritellään paikallisesti.

Henkilökohtaisen lisän perusteina voivat työtulosten ja tavanomaisten työtehtävien hallinnan lisäksi olla esimerkiksi monitaitoisuus sekä erityistiedot ja -taidot, mikäli näitä voidaan käyttää omaa pääasiallista vastuualuetta laajemmin hyväksi työyhteisössä, taikka muut työn onnistumisen kannalta tärkeät tekijät. Em. tekijöitä voivat olla esimerkiksi yhteistyökyky, vastuuntunto, joustavuus ja kehityshakuisuus.

Uusia työntekijöitä otettaessa voidaan palvelussuhteen alusta lukien maksaa henkilökohtaista lisää, jonka perusteena on lähinnä aikaisemmassa toiminnassa todettu ammatinhallinta ja työtulokset. Poikkeuksellisesti henkilökohtaisen lisän perusteluna voi olla mm. henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat.

Työkokemus vaikuttaa myönteisesti henkilön ammatinhallintaan ja työtuloksiin. Lisäksi työkokemus luo yleensä varmuutta ja luotettavuutta työyksikön toimintaan, parantaa yhteistyötä ja toiminnan sujuvuutta ja vaikuttaa myönteisesti työyksikön tuloksellisuuteen. Näin ollen työkokemuksella on käytännössä merkittävä vaikutus työsuorituksen arvioinnissa ja henkilökohtaisen lisän maksamisessa.

Henkilökohtainen lisä myönnetään pääsääntöisesti toistaiseksi, mutta myös määräaikainen lisä voi olla mahdollinen. Henkilökohtaisen lisän myöntämisen ja muuttamisen pitäisi perustua henkilön työsuorituksen arviointiin, joka voidaan suorittaa esim. vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä. Harkinnanvaraista henkilökohtaista lisää voidaan alentaa vain silloin, kun kysymyksessä on työntekijän tehtävien määrän ja laadun muuttumisesta aiheutuva palkkausperusteiden uudelleen arviointi tai työntekijästä itsestään johtuva työtulosten huomattava huonontuminen.

Paikallinen käsittely

Henkilöiden arvioinnin ja henkilökohtaisen lisän maksamisen perusteista neuvotellaan paikallisesti. Tavoitteena on, että henkilökohtaisen lisän perusteista on mahdollisimman laaja yksimielisyys työnantajan ja henkilöstön kesken.

Esimiehet suorittavat arvioinnin noudattaen sopimuksessa mainittuja ja niitä täydentäviä paikallisesti vahvistettuja arviointiperusteita. Objektiivisuus toteutunee parhaiten, jos arvioijia on kaksi. Esimiesten suorittaman arvioinnin pitää olla objektiivista ja tasapuolista ja eri esimiesten arvioinnin yhteismitallista. Esimiehille on annettava riittävä ohjaus henkilökohtaisten lisien käytöstä ja työsuorituksen arvioinnista.

Työnantaja päättää henkilökohtaisesta lisästä.

LIITE 14: KUUKAUSIPALKKAINEN VIERAILEVA NÄYTTELIJÄ LASTENTEATTERISSA

1. Tätä liitettä voidaan kokeiluna soveltaa lastenteattereissa tämän liitteen mukaisin ehdoin. Sopimuskauden aikana sovittu työsopimus voi tämän liitteen mukaisin ehdoin alkaa viimeistään 1.12.2016 ja jatkua enintään 31.7.2017 saakka.

Lastenteattereita ovat esimerkiksi Ahaa, Hevosenkenkä, Mukamas, Raatikko, Sampo ja Unga Teatern.

Kokeilu ei koske kesäteatteritoimintaa.

2. Liitteen mukaiset työsopimukset toimitetaan molemmille sopijajärjestöille.
3. Vierailevan näyttelijän kanssa voidaan tehdä kuukausipalkkainen määräaikainen työsopimus roolia/rooleja varten yhdessä näytelmässä.
4. Työsopimuksen kesto on vähintään yksi kuukausi.
5. Vähimmäiskuukausipalkka 1.3.2014 alkaen on 2600,00 euroa. 1.7.2014 alkaen palkka on 2620,00 euroa. 1.7.2015 alkaen palkka on 2630,48 euroa.
6. Jos näyttelijä palkataan saman teatterin useampaan peräkkäiseen tuotantoon, jokaisesta tuotannosta on tehtävä erillinen työsopimus joko liitteen 1 tai liitteen 14 mukaisin ehdoin.
7. Yhden tuotannon osalta tehdään koko ajaksi joko kuukausipalkkainen sopimus tai liitteen 1 mukainen sopimus. Sopimuksia ei voi yhdistää siten, että esim työn aluksi tai lopuksi käytetään liitteen 1 mukaista sopimusta.

Jos vieraileva näyttelijä kuitenkin on työllistetty kahdella peräkkäisellä kuukausipalkkasopimuksella, työnantaja ja työntekijä voivat luottamusmiehen avustuksella paikallisesti sopia kahden sopimuksen päällekkäisen ajan palkkauksesta.

8. Vierailusopimus ei ole osa-aikaisuuden peruste.
9. Näyttelijän säännöllinen päivittäinen työaika on enintään 7,5 tuntia, ja se on mahdollista ylittää 9 tuntiin 15 minuuttiin saakka, mikäli se on tarpeen esitykseen tai esityksiin tai valmistaviin tai pääharjoituksiin käytetystä ajasta johtuen.

Näyttelijän työaika tasataan viiteen työpäivään kalenteriviikossa työsuhteen aikana, mikäli työsuhde on alle vuoden mittainen. Tasausjakso on korkeintaan vuosi työsuhteen alusta lukien ja sen jälkeen alkaa uusi tasausjakso. Työehtosopimuksen mukaiset valtakunnalliset vapaat, arkipyhät ja vuosiloma vähentävät sopimusjaksolle sijoittuvia työpäiviä.

10. Jos näyttelijän työaika ei tasoitu tasausjakson aikana kohdan 9 säännön mukaisesti, maksetaan kultakin ylittävältä työpäivältä 100 prosentilla korotettu päiväpalkka.

11. Liitteen mukaisissa työsuhteissa sovelletaan tuntipalkanjakajaa 160.
12. Työsuhteen alussa työntekijälle on ilmoitettava työsuhteen työ- ja vapaapäivät (työsuunnitelma). Muutoksista työsuunnitelmaan on sovittava työntekijän kanssa.
13. Näyttelijällä on oikeus ottaa vastaan ja tehdä muita töitä työsuunnitelman niin sallissa.
14. Vuosilomaan sovelletaan työehtosopimuksen IV lukua, kuitenkin siten että:

Vuosiloma annetaan ensisijaisesti yhtäjaksoisena teatterin kesävapaaan yhteydessä. Siltä osin kuin vuosilomaa ei ole mahdollista pitää työsuhteen aikana, pitämättömät lomamatketaan lomakorvauksena työsuhteen päättyessä.
15. Mahdolliset matkustus-, majoituskulut ja päivärahat sovitaan erikseen.
16. Vierailevaan kuukausipalkkaiseen näyttelijään sovelletaan näyttelijöiden teatterityöehtosopimusta pois lukien seuraavat kohdat:

10 §

11 §

12 §

13 §

15 §

20 §:n 2) kohdan esityslisä

21 §

24 §

26 §:n 3. kohta

28 §

29 §:n säännökset vuosityösuunnitelmasta

37 §:ää sovelletaan työtapaturmaa koskevilta säännöiltä kokonaisuudessaan sekä ammattitautia ja sairauslomaa koskevilta säännöiltä siltä osin kuin niillä on selkeä liityntä työhön.

42 §

47 §

LIITE 1

LIITE 2

LIITE 4 1-9 §

LIITE 6 4 §

LIITE 9

LIITE 10

LIITE 11

LIITE 12

LIITE 15: MALLISOPIMUS KUUKAUSIPALKAISEN VIERAILEVAN NÄYTTELIJÄN TYÖSUHTEESEEN

1. Tätä liitettä voidaan kokeiluna soveltaa teatterissa, joka tekee paikallisen sopimuksen Näyttelijäliiton kanssa kk-palkkamallin käyttämisestä tämän sopimuksen mukaisin ehdoin yksittäisessä tuotannossa. Sopimuskauden aikana sovittu työsopimus voi tämän liitteen mukaisin ehdoin alkaa viimeistään 1.12.2016 ja jatkua enintään 31.7.2017 saakka.

Kokeilu ei koske kesäteatteritoimintaa.

2. Liitteen mukaiset työsopimukset toimitetaan molemmille sopijajärjestöille.
3. Vierailevan näyttelijän kanssa voidaan tehdä kuukausipalkkainen määräaikainen työsopimus roolia/rooleja varten yhdessä näytelmässä.
4. Työsopimuksen kesto on vähintään yksi kuukausi.
5. Vähimmäiskuukausipalkka B-roolista on 1.3.2014 alkaen 2600,00 euroa. 1.7.2014 alkaen palkka on 2620,00 euroa. 1.7.2015 alkaen palkka on 2630,48 euroa.

Tämän liitteen ehtojen mukaisesti sovittu työsuhde A-roolipalkkauksesta on sovittava tuotantokohtaisesti Näyttelijäliiton kanssa.

6. Jos näyttelijä palkataan saman teatterin useampaan peräkkäiseen tuotantoon, jokaisesta tuotannosta on tehtävä erillinen työsopimus joko liitteen 1 tai liitteen 15 mukaisin ehdoin.
7. Yhden tuotannon osalta tehdään koko ajaksi joko kuukausipalkkainen sopimus tai liitteen 1 mukainen sopimus. Sopimuksia ei voi yhdistää siten, että esim työn aluksi tai lopuksi käytetään liitteen 1 mukaista sopimusta.

Jos vieraileva näyttelijä kuitenkin on työllistetty kahdella peräkkäisellä kuukausipalkkasopimuksella, työnantaja ja työntekijä voivat luottamusmiehen avustuksella paikallisesti sopia kahden sopimuksen päällekkäisen ajan palkkauksesta.

8. Vierailusopimus ei ole osa-aikaisuuden peruste.
9. Näyttelijän säännöllinen päivittäinen työaika on enintään 7,5 tuntia, ja se on mahdollista ylittää 9 tuntiin 15 minuuttiin saakka, mikäli se on tarpeen esitykseen tai esityksiin tai valmistaviin tai pääharjoituksiin käytetystä ajasta johtuen.

Näyttelijän työaika tasataan viiteen työpäivään kalenteriviikossa työsuhde aikana, mikäli työsuhde on alle vuoden mittainen. Tasausjakso on korkeintaan vuosi työsuhde alusta lukien ja sen jälkeen alkaa uusi tasausjakso. Työehtosopimuksen mukaiset valtakunnalliset vapaat, arkipyhät ja vuosiloma vähentävät sopimusjaksolle sijoittuvia työpäiviä.

10. Jos näyttelijän työaika ei tasoitu tasausjakson aikana kohdan 9 säännön mukaisesti, maksetaan kultakin ylittävältä työpäivältä 100 prosentilla korotettu päiväpalkka.
11. Liitteen mukaisissa työsuhteissa sovelletaan tuntipalkanjakajaa 160.
12. Työsuhteen alussa työntekijälle on ilmoitettava työsopimuskauden työ- ja vapaapäivät (työsuunnitelma). Muutoksista työsuunnitelmaan on sovittava työntekijän kanssa
13. Näyttelijällä on oikeus ottaa vastaan ja tehdä muita töitä työsuunnitelman niin sallissa.
14. Vuosilomaan sovelletaan työehtosopimuksen IV lukua, kuitenkin siten että:

Vuosiloma annetaan ensisijaisesti yhtäjaksoisena teatterin kesävapaan yhteydessä. Siltä osin kuin vuosilomaa ei ole mahdollista pitää työsuhteen aikana, pitämättömät lomat maksetaan lomakorvauksena työsuhteen päättyessä.
15. Mahdolliset matkustus-, majoituskulut ja päivärahat sovitaan erikseen.
16. Vierailevaan kuukausipalkkaiseen näyttelijään sovelletaan näyttelijöiden teatteri-työehtosopimusta pois lukien seuraavat kohdat:

10 §

11 §

12 §

13 §

15 §

20 §:n 2) kohdan esityslisä

21 §

24 §

26 §:n 3. kohta

28 §

29 §:n säännökset vuosityösuunnitelmasta

37 §:ää sovelletaan työtaturmaa koskevilta säännöiltä kokonaisuudessaan sekä ammattitautia ja sairauslomia koskevilta säännöiltä siltä osin kuin niillä on selkeä liityntä työhön.

42 §

47 §

LIITE 1

LIITE 2

LIITE 4 1-9 §

LIITE 6 4 §

LIITE 9

LIITE 10

LIITE 11

LIITE 12